

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

**RAČUNOVODSTVO STROŠKOV ZAVAROVANJ V IZBRANEM
PODJETJU**

Ljubljana, junij 2025

KLEMENTINA KUZMA

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Klementina Kuzma, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Računovodstvo stroškov zavarovanj v izbranem podjetju, pripravljenega v sodelovanju z mentorjem red. prof. dr. Markom Hočevarjem

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo pisnih del UL EF, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo pisnih del UL EF;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Univerze v Ljubljani Ekonomski fakulteti v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi;
11. da sem preverila verodostojnost informacij, ki izhajajo iz zapisov na podlagi uporabe orodij umetne inteligence.

V Ljubljani, dne 10. 6. 2025

Podpis študentke:

POVZETEK

V sodobnem poslovnem svetu, kjer se podjetja soočajo s številnimi tveganji, postajajo zavarovanja ključni instrument za zaščito premoženja, zaposlenih in poslovnih procesov. Stroški zavarovanj tako predstavljajo pomemben del poslovnih izdatkov, zato je njihovo razumevanje, spremljanje in obvladovanje ključno za učinkovito poslovno odločanje. Namen magistrskega dela je celovito preučiti stroške zavarovanj v podjetjih, pri čemer se osredotoča na njihovo računovodsko obravnavo, vlogo v okviru stroškovnega računovodstva ter na možnosti za optimizacijo teh stroškov v praksi. Rezultati dela ponujajo uporabne usmeritve tako za analizirano podjetje kot za druga primerljiva podjetja, saj kažejo na pomen sistematičnega pristopa k obvladovanju stroškov zavarovanj. Zaključki prispevajo k večji preglednosti, učinkovitosti in dolgoročni vzdržnosti zavarovalne politike podjetij ter služijo kot osnova za nadaljnje raziskave na področju povezovanja računovodstva in upravljanja tveganj.

KLJUČNE BESEDE: zavarovanje, tveganje, evidentiranje stroškov, digitalizacija

CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

ABSTRACT

In today's business environment, where companies are exposed to numerous risks, insurance has become a key instrument for protecting assets, employees, and business operations. Insurance costs therefore represent a significant part of business expenditures, making their understanding, monitoring, and management crucial for effective decision-making. The purpose of this master's thesis is to comprehensively examine insurance costs in companies, with a focus on their accounting treatment, their role within cost accounting, and the practical possibilities for cost optimization. The findings of the thesis provide useful guidelines not only for the analyzed company but also for other comparable businesses, as they highlight the importance of a systematic approach to managing insurance costs. The conclusions contribute to greater transparency, efficiency, and long-term sustainability of corporate insurance policies and serve as a basis for further research in the field of integrating accounting with risk management.

KEY WORDS: insurance, risk, cost management, digitalization

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

KAZALO

1	UVOD	1
2	ZAVAROVANJA V PODJETJU	2
2.1	Opredelitev in pomen zavarovanj za obvladovanje tveganj v podjetjih	2
2.2	Zakonodaja in obvezna zavarovanja	5
2.3	Vrste zavarovanj	6
2.3.1	Zavarovanje odgovornosti	8
2.3.2	Strojelomno zavarovanje	9
2.3.3	Požarno zavarovanje	9
2.3.4	Vlom in steklo	10
2.3.5	Transportno zavarovanje	10
2.3.6	Avtomobilsko zavarovanje	11
2.3.7	Kibernetsko zavarovanje	12
2.3.8	Zavarovanje terjatev	13
3	STROŠKI ZAVAROVANJ	14
3.1	Evidentiranje stroškov zavarovanj	14
3.2	Davčna obravnava stroškov zavarovanj in zavarovalnih poslov	16
3.3	Vpliv na poslovni izid in bilanco stanja	18
4	ANALIZA RAČUNOVODSTVA STROŠKOV ZAVAROVANJ V IZBRANEM PODJETJU	18
4.1	Predstavitev izbranega podjetja	18
4.2	Analiza računovodskih informacij izbranega podjetja	19
4.3	Knjigovodski proces prejetega računa stroška zavarovanja	22
4.4	Digitalizacija računovodstva v izbranem podjetju	23
4.5	Pomen umetne inteligence za računovodenje	25
4.6	Kontroling stroškov zavarovanj	27
4.7	Analiza ključev za razporejanje stroškov zavarovanj	28
4.8	Metodologija raziskave	29
4.8.1	Intervju s sogovornikom A	30
4.8.2	Intervju s sogovornikom B	32
4.9	Analiza intervjujev	33
4.10	Ugotovitve in priporočila	35

5 SKLEP	38
SEZNAM KLJUČNE LITERATURE	39
LITERATURA IN VIRI.....	40

KAZALO TABEL

Tabela 1: Zavarovalne skupine	7
Tabela 2: Gibanje prihodkov in stroškov v obdobju 2021–2023 za izbrano podjetje.....	20
Tabela 3: Stroški zavarovanj po vrstah zavarovanj v obdobju 2021–2023.....	21
Tabela 4: Površina podjetja in deleži po stroškovnih mestih izbranega podjetja.....	29
Tabela 5: Ažuriran ključ za premoženjsko zavarovanje v izbranem podjetju	35

SEZNAM KRATIC

angl. – angleško

AZN – Agencija za zavarovalni nadzor

EBIT – (angl. Earnings before Interests and Taxes); poslovni izid iz poslovanja

ERP sistem – (angl. Enterprise Resource Planning system); celoviti poslovni in računovodski sistemi

DDV – davek na dodano vrednost

OCR – (angl. Optical Character Recognition); orodja za optično prepoznavanje podatkov

RS – Republika Slovenija

SRS – Slovenski računovodski standardi

UI – umetna inteligenca

ZDDV-1 – Zakon o davku na dodano vrednost

ZGD -1 – Zakon o gospodarskih družbah

ZZavar-1 – Zakon o zavarovalništvu

ZZOP – Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu

ZVPoz – Zakon o varstvu pred požarom

1 UVOD

Epidemija koronavirusa nam je v preteklih letih dodobra pretresla svet. Pa ne le na področju zdravstva, ampak je močno vplivala tudi na gospodarstvo. Epidemija je imela globok in obsežen vpliv na poslovanje podjetij po vsem svetu, saj je vplivala na prekinitve dobavnih verig, padec povpraševanja, prenos poslovanja na splet, spremembe v delovnih praksah, finančne težave, inovacije in prestrukturiranja ter ostalo (Akbulaev in drugi, 2020). Podjetja so se bila primorana lotiti povsem novih strategij poslovanja, vse to pa se je beležilo v poslovnih knjigah in se odražalo v finančnih izkazih podjetja. Za pripravo ustreznih finančnih izkazov je v vsakem podjetju odgovorna finančno-računovodska služba. Računovodstvo je tako jezik povezovanja med vsemi sodelujočimi komponentami podjetja, vse od managerjev, zaposlenih, potencialnih investitorjev in ostalih vpletenih deležnikov (Drury, 2021, str. 3). Osnovna naloga računovodstva je poslovodstvu zagotavljati ustrezne informacije za odločanje, kar pomeni spremljanje in proučevanje poslovanja podjetja. Ti podatki morajo biti primerni, pravočasni, točni, ustrežni in popolni, da vodstvo podjetja lahko na podlagi finančno-računovodskih izkazov sprejema odgovorne odločitve na podlagi računovodskega poročanja (Hočevnar, 2002, str. 1–12; Kaplan, 1994). Sklenemo lahko, da je računovodsko poročanje ključno orodje za sprejemanje poslovnih odločitev.

Za sprejemanje pravih poslovnih odločitev managerjev je ključno razumevanje vodenja stroškov v vsakem podjetju (Brookfield, 2018, str. 10–11). Prav zaradi tega se je razvila potreba po oddelku kontrolinga, ki je namenjeno prav spremljanju stroškov v podjetjih kot tudi za namene poročanja lastnikom, delničarjem in ostalim deležnikom. Prav obvladovanje stroškov predstavlja enega največjih izzivov, tržne razmere pa zahtevajo, da podjetja proizvajajo konkurenčne proizvode s čim nižjimi stroški. Tako je ključno učinkovito spremljanje in obvladovanje stroškov (Turk in drugi, 1998, str. 37). Pomembno je, da razumemo, da je uspešnost podjetja v veliki meri odvisna od tega, kakšne stroške pri poslovanju ima, kajti s tem vplivamo na končni poslovni rezultat.

Danes se podjetja v poslovnem okolju srečujejo in soočajo z različnimi vrstami tveganj, ki močno vplivajo na njihovo delovanje, finančno stabilnost ter dolgoročno uspešnost. Zavarovanja so eden ključnih mehanizmov za obvladovanje tveganj, saj omogočajo zaščito pred finančnimi izgubami, ki izhajajo iz nepredvidljivih dogodkov. Zato se podjetja zatekajo k različnim vrstam zavarovanj, ki zaščitijo njihovo premoženje, odgovornost ter zaposlene.

Namen magistrskega dela je na podlagi pregleda domače in tuje strokovne literature podrobno predstaviti oblikovanje stroškovnega računovodstva ter analizo stroškov zavarovanj. Cilj magistrskega dela je s teoretičnega vidika predstaviti stroške zavarovanj, pomen evidentiranja stroškov ter proučitev in izboljšanje trenutnega sistema prikazovanja stroškov zavarovanj znotraj izbranega podjetja ter zagotoviti kakovostnejše informacije za odločanje in prispevati k učinkovitejšemu obvladovanju stroškov zavarovanj v izbranem

podjetju. Delo bo koristno tudi za konkurenčna podjetja, saj bodo predstavljene možnosti za izboljšave na tem področju v kontekstu slovenskega gospodarstva. Med pisanjem magistrskega dela želimo odgovoriti na naslednje raziskovalno vprašanje: Ali je evidentiranje in obvladovanje stroškov zavarovanja v izbranem podjetju ustrezno?

Magistrsko delo je sestavljeno iz teoretičnega in raziskovalnega dela. V teoretičnem delu magistrskega dela smo uporabili sekundarne podatke. Z uporabo deskriptivne analize smo na osnovi obstoječe znanstvene in strokovne literature proučili in predstavili do zdaj zbrane podatke, ugotovitve in stališča raziskovalcev.

V magistrskem delu obravnavamo področje stroškov zavarovanj v izbranem podjetju s poudarkom na računovodski obravnavi stroškov zavarovanj ter njihovi analizi v izbranem podjetju. Drugo poglavje zajema teoretične osnove zavarovanj, kjer najprej predstavimo pomen in vlogo zavarovanj v podjetjih, nadaljujemo s tveganji in zavarovalnimi posli, zakonsko ureditvijo ter različnimi vrstami zavarovanj. V tretjem poglavju se osredotočimo na stroške zavarovanj, način njihovega evidentiranja, davčno in računovodsko obravnavo ter vpliv na poslovni izid in bilanco stanja podjetja. Četrto poglavje predstavlja analizo stroškov zavarovanj v izbranem podjetju. V njem najprej predstavimo izbrano podjetje, nato analiziramo računovodske informacije, opišemo knjigovodski proces obravnave stroškov zavarovanj ter izpostavimo vlogo digitalizacije in umetne inteligence pri računovodstvu. Nadalje predstavimo kontroling stroškov zavarovanj. Sledi analiza ključev za razporejanje stroškov. Uporabili smo tudi metodo zbiranja primarnih virov, in sicer intervju, opravljen z zaposlenima v izbranem podjetju. Sledijo ugotovitve in priporočila, kjer želimo celostno prikazati pomen ustrezne računovodske obravnave zavarovanj in možnosti za optimizacijo stroškov ter procesov v podjetju. Z magistrskim delom želimo izpostaviti raziskovalni problem in opozoriti na pomembnost in razsežnost pomena pravilnega evidentiranja stroškov. Prispevati želimo h kritičnemu mišljenju, iskanju rešitev in spoprijemanju z izzivi pri pravilnem oblikovanju stroškov.

2 ZAVAROVANJA V PODJETJU

2.1 Opredelitev in pomen zavarovanj za obvladovanje tveganj v podjetjih

Tako kot ima računovodstvo svoj specifičen namen in pomen, tako tudi vsako podjetje določen del stroškov namenja zavarovanju. Stroški in zavarovanje so ključni elementi vsakega poslovnega okolja. Stroški so izdatki, ki jih podjetje opravi pri izvajanju svojih poslovnih dejavnosti. Učinkovito upravljanje stroškov je bistveno za finančno stabilnost in uspeh podjetja, saj prispeva k boljšemu nadzoru nad finančnimi tokovi, optimizaciji poslovnih procesov in izboljšanju konkurenčnosti podjetja. Zavarovanje predstavlja mehanizem, s katerim se podjetje zaščiti pred finančnimi izgubami, ki bi lahko nastale zaradi nepredvidenih dogodkov ali tveganj. To podjetju omogoča, da prenese del tveganja na zavarovalnico in se tako zaščiti pred morebitnimi finančnimi posledicami neželenih

dogodkov, kot so lahko požari, kraje, nesreče, tehnične težave ali kaj drugega. Učinkovito upravljanje stroškov in pravilno izbrano zavarovanje sta ključna za finančno stabilnost, trajnost in uspešnost podjetja. Z ustrezno strategijo stroškov in zavarovanja lahko podjetje zmanjša svoje tveganje, poveča svojo odpornost na nepredvidene dogodke in si zagotovi stabilno poslovanje v slabših časih (Drury, 2021).

Slovensko zavarovalno združenje (brez datuma a) opredeljuje zavarovanje v širšem smislu kot mehanizem za zagotavljanje gospodarske varnosti z izravnavanjem gospodarskih tveganj, medtem ko ga v ožjem smislu opredeljuje kot nudenje zavarovalne zaščite. Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju AZN) zavarovalne posle definira kot »sklepanje in izvrševanje pogodb o premoženjskem in življenjskem zavarovanju ali pozavarovanju«, pri čemer so obvezna socialna zavarovanja izvzeta (AZN, 2025). Pravna podlaga za opredelitev, razlago in izvajanje zavarovalnih poslov v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju RS) izhaja iz Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-1), Ur. l. RS, št. 93/15, 9/19, 102/20, 48/23, 78/23 – ZZVZZ-T in 84/24 – odl. US, ki to področje ureja skladno z definicijo AZN.

Vsako podjetje tako svoje premoženje z namero, da se izogne tveganju, zavaruje pri zavarovalnici. S sklenitvijo pogodbe se za plačilo določene premije podjetju krije določena vrsta škode, za katero se je sklenilo zavarovanje (Mušič Bajuk, 2018). Za vsako podjetje pomenijo zavarovanja varnost in zaščito, lahko pa tudi način varčevanja ali nalaganja sredstev (Ministrstvo za finance, 2021). Enoznačne definicije zavarovanj tako ni, vendar pa je zavarovanje definirano kot združevanje naključnih izgub s prenosom takih tveganj na zavarovalnice, ki se strinjajo, da se zavarovancem povrnejo take izgube in se zagotovijo premoženjske koristi ob njihovem nastanku (Rejda in McNamara, 2014). Nissim (2010) opredeljuje zavarovanje kot obliko ekonomske zaščite pred določenimi tveganji, ki se pojavijo v določenem obdobju. Poudarja, da so stroški teh tveganj pogosto neznani še dolgo po preteku zavarovalnega obdobja, medtem ko se prihodki iz premij, ki jih plačujejo zavarovanci, prejemajo pred ali med trajanjem zavarovalnega kritja.

Zavarovalništvo je posel, ki je vpet med hitro rastjo in razvojem človeštva in novih tehnologij, zato morajo zavarovalnice slediti novim trendom. Nenehno spreminjajoče se okolje ustvarja nova tveganja, ki so posledica globalizacije (Njegomir in Marović, 2012). Zavarovanje in stroški zavarovanja tako predstavljajo ključen del finančnega in operativnega načrtovanja podjetja in so pomembno sredstvo za zmanjšanje tveganj in zagotavljanje stabilnosti poslovanja v poslovnem okolju (Rejda in McNamara, 2014). Zavarovalni trg v Sloveniji in drugod ponuja širok spekter zavarovalnih produktov, ki so prilagojeni specifičnim potrebam posameznih podjetij. Kljub temu pa zavarovanja niso zgolj instrument zaščite, temveč predstavljajo tudi pomemben stroškovni dejavnik v izkazu poslovnega izvida. Zavarovanje podjetju omogoča, da prenese del tveganja na zavarovalnico v zameno za plačilo premije. Tako podjetje prejme finančno nadomestilo ali kritje škode v primeru, da pride do uresničitve tveganja, ki je zajeto v zavarovalni polici. Z naraščajočimi zahtevami po finančni učinkovitosti je zato optimizacija stroškov zavarovanj vse bolj pomembna, ker se morajo podjetja odločiti, katere vrste zavarovanj so zanje najpomembnejša, kakšna je

ustrezna višina zavarovalnega kritja ter kako zmanjšati nepotrebne stroške, ne da bi pri tem ogrozili svojo zaščito. Stroški zavarovanj so odvisni od različnih dejavnikov, vključno z velikostjo podjetja, panogo, v kateri podjetje deluje, preteklimi izkušnjami ter pogajalsko močjo podjetja v odnosu do zavarovalnic in drugimi relevantnimi dejavniki.

O tveganju govorimo, kadar izid določenega dogodka ni vnaprej znan in ga ni mogoče natančno predvideti (Doherty, 1985, str. 1). Jorion (2001, str. 17) govori o treh vrstah tveganj, s katerimi se sooča vsako podjetje, in sicer so to poslovna, strateška in finančna tveganja. Merkhofer (1987, str. 2) tveganje predstavlja kot negotovost glede prihodnjih dogodkov, kjer lahko pride do različnih možnih izidov, med katerimi so nekateri lahko neželjeni ali celo škodljivi. Tveganje je tako neločljiv del poslovanja, zaradi česar je učinkovito obvladovanje le-tega ključnega pomena za dolgoročno uspešnost podjetja. Poslovodstvo se pri svojem poslovanju sooča z različnimi tveganji, ki so lahko posledica številnih dejavnikov. Ta tveganja se lahko izrazijo v finančnih posledicah, če se realizirajo v obliki škodnih dogodkov. Najbolj učinkovita zaščita pred takšnimi finančnimi izgubami je sklenitev poslovnih zavarovanj (Gospodarska zbornica Slovenije, brez datuma). Zavarovanje podjetja je tako ključen instrument upravljanja tveganj, saj zagotavlja finančno zaščito pred nepričakovanimi dogodki, ki bi lahko ogrozili stabilnost in dolgoročno uspešnost podjetja (Rejda in McNamara, 2014). Izbira primerne zavarovanja in odločanje o zavarovalnih vložkih je zahtevna naloga. V tem kontekstu je pomembno razumeti, zakaj so poslovna zavarovanja ključna za podjetja, kako izbrati ustrezna zavarovanja ter kako optimizirati stroške zavarovanj.

Zavarovanja omogočajo prenos možnosti večjih finančnih izgub na zavarovalnico, kar zmanjšuje finančni stres podjetja v primeru nepredvidenih dogodkov. Čeprav v poslovnem okolju še vedno obstaja prepričanje, da so zavarovanja nepotrebno breme, so v resnici pomemben ukrep za zaščito podjetij pred resnimi finančnimi posledicami. V določenih panogah in poklicih je sklenitev posebnih zavarovanj obvezen pogoj za opravljanje dejavnosti. Poleg zakonsko obveznih zavarovanj so nekatera najpogostejše potrebna za podjetja in vključujejo premoženjsko zavarovanje, kot je požarno zavarovanje, zavarovanje splošne odgovornosti, zavarovanje odgovornosti za izdelke, zavarovanje obratovalnega zastoja, kibernetsko zavarovanje in drugo. Ta zavarovanja pokrivajo širok spekter tveganj, od škode na premoženju do odgovornosti za poškodbe in napake v izdelkih. Pri izbiri poslovnega zavarovanja je pomembno sodelovanje s strokovnjaki, ki pomagajo pri iskanju najboljših zavarovalnih rešitev. Naloga podjetij je, da sama opravijo oceno tveganj in primerjajo različne zavarovalne možnosti. Poleg tega je treba upoštevati ukrepe za preprečevanje nastanka škode, saj vseh dogodkov in stanj ni mogoče predvideti ali zavarovati. Za znižanje stroškov zavarovanj lahko podjetja izberejo zavarovalne pakete, ki so cenejši od posameznih polic, povečajo franšize ter izvajajo preventivne ukrepe, kot so varnostni postopki, ki lahko pripeljejo do nižjih premij. Omeniti je treba tudi pogoste napake pri sklepanju zavarovanj, ki vključujejo podcenjevanje potreb po kritju, osredotočanje le na

ceno, nepravilno prilagajanje zavarovalnih pogodb ter napačno razumevanje zavarovalnih kritij (Gospodarska zbornica slovenije, brez datuma).

Eden glavnih razlogov za sklenitev zavarovanj je zagotavljanje finančne stabilnosti podjetja. Veliki nepredvideni stroški lahko resno ogrozijo njegovo likvidnost in solventnost. Če podjetje povzroči škodo tretji osebi ali pride do odškodninskih zahtevkov zaradi napak pri izdelkih, lahko odškodninski zahtevki dosegajo visoke denarne zneske in tako predstavljajo znatno finančno breme. Brez ustreznega zavarovanja bi to lahko ogrozilo poslovanje podjetja ali celo povzročilo njegov stečaj (Cummins in Venard, 2008). Zavarovanja podjetjem omogočajo tudi večjo konkurenčnost, saj kupci in poslovni partnerji pogosto zahtevajo dokazila o ustreznem zavarovalnem kritju, preden se odločijo za sodelovanje. Podjetja, ki imajo dobro urejeno zavarovalno zaščito, izkazujejo večjo stopnjo stabilnosti in odgovornosti, kar lahko poveča njihovo konkurenčnost na trgu. Kupci, investitorji in poslovni partnerji pogosto dajejo prednost podjetjem, ki imajo ustrezna zavarovanja, saj to kaže na njihovo zanesljivost in sposobnost. Zavarovanje podjetja ni le strošek, temveč naložba v njegovo varnost, stabilnost in dolgoročno uspešnost. Učinkovito upravljanje tveganj s pomočjo ustreznih zavarovalnih produktov zagotavlja zaščito premoženja, finančno stabilnost, skladnost z zakonodajo in večjo konkurenčnost na trgu (Doherty, 1985).

2.2 Zakonodaja in obvezna zavarovanja

Zakonsko predpisana zavarovanja predstavljajo pomemben mehanizem za upravljanje tveganj v podjetjih ter so v RS obvezna za opravljanje določenih dejavnosti. Vsako podjetje, ne glede na svojo velikost ali panogo, se pri svojem delovanju sooča s številnimi tveganji, ki lahko ogrozijo njegovo finančno stabilnost, ugled ali celo njegov obstoj. Prav zaradi nepredvidljivih dogodkov je ustrezna zavarovalna zaščita bistvenega pomena za vsako odgovorno podjetje, saj, kot smo že omenili v poglavju zgoraj, omogoča obvladovanje tveganj in zaščito pred morebitnimi finančnimi izgubami. Slovenska zakonodaja določa, da morajo določena podjetja, odvisno od svoje dejavnosti, skleniti zakonsko predpisana zavarovanja. Poleg zakonsko obveznih zavarovanj pogosto sklepajo dodatna prostovoljna zavarovanja, s katerimi optimizirajo svojo zaščito glede na specifične poslovne potrebe. Nadzor nad področjem zavarovalništva izvaja AZN, vendar ta ni pristojna za določanje ali predpisovanje vrste zavarovanj, ki jih mora gospodarska družba skleniti.

V RS ni enega samega krovnega zakona, ki bi določal vsa obvezna zavarovanja za podjetja. Namesto tega so obvezna zavarovanja urejena z različnimi zakoni, odvisno od dejavnosti podjetja. Omenjamo naslednje:

- ZZavar-1, ki določa pravila delovanja zavarovalnic in pogoje za izvajanje zavarovalnih storitev ter vzpostavlja pravni okvir za obvezna in prostovoljna zavarovanja v Sloveniji. Ne določa neposredno, katera podjetja morajo skleniti določena zavarovanja, ampak ureja celoten trg zavarovanj.

- Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1), ki posredno vpliva na zavarovalne obveznosti podjetij, saj določa odgovornost posloводства in upravljanja tveganj. V praksi zato podjetja pogosto sklenejo zavarovanja odgovornosti, o katerih se bomo razpisali v nadaljevanju magistrskega dela.
- Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP), ki predpisuje obvezno avtomobilsko zavarovanje za vsa podjetja, ki imajo službena vozila.

V nadaljevanju bomo predstavili nekaj vrst zavarovanj, ki zadevajo naše izbrano podjetje. Ta zavarovanja z vidika stroškov predstavljajo njegov največji delež.

2.3 Vrste zavarovanj

Zavarovanja predstavljajo ključni mehanizem za zaščito podjetij pred različnimi tveganji, ki lahko ogrozijo njihovo poslovanje in finančno stabilnost. Tako ločimo različne vrste zavarovanj. Delimo jih na različne kategorije, in sicer zavarovalne vrste, zavarovalne podvrste in zavarovalne skupine (AZN, brez datuma).

Poznamo naslednje zavarovalne vrste, kjer gre za zavarovanja glede na glavne nevarnosti, ki jih krijejo (AZN, brez datuma):

1. dodatna zavarovanja pri življenjskem zavarovanju
2. drugo škodno zavarovanje
3. kavcijsko zavarovanje
4. kreditno zavarovanje
5. letalsko zavarovanje
6. nezgodno zavarovanje
7. rentno zavarovanje
8. splošno zavarovanje odgovornosti
9. tontine
10. zavarovanje izpada dohodkov zaradi nezgode ali bolezni
11. zavarovanje kopenskih vozil (razen tirnih vozil)
12. zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil
13. zavarovanje odgovornosti pri uporabi vozil
14. zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov oziroma drugih letalskih naprav
15. zavarovanje plovil
16. zavarovanje pomoči
17. zavarovanje požara in elementarnih nesreč
18. zavarovanje prevoza blaga
19. zavarovanje različnih finančnih izgub
20. zavarovanje s kapitalizacijo izplačil
21. zavarovanje stroškov postopka
22. zavarovanje tirnih vozil
23. zavarovanje za primer poroke oz. rojstva

24. zdravstveno zavarovanje
25. življenjsko zavarovanje
26. življenjsko zavarovanje z naložbenim tveganjem
27. življenjsko zavarovanje za primer doživetja
28. življenjsko zavarovanje za primer smrti
29. življenjsko zavarovanje za primer smrti in doživetja.

AZN (brez datuma) zavarovalne vrste uvršča v naslednje podvrste, znotraj katerih so določene zavarovalne vrste, ki jih ne bomo znova naštevali:

- nezgodna in zdravstvena zavarovanja,
- pomorska in transportna zavarovanja,
- zavarovanja vozil,
- zavarovanja zrakoplovov in drugih letalskih naprav,
- požarna in druga škodna zavarovanja,
- kreditna in kavcijska zavarovanja,
- življenjska zavarovanja,
- zavarovanja odgovornosti,
- škodna in nezgodna zavarovanja.

AZN razvršča zavarovanja v dve zavarovalni skupini, in sicer premoženjsko zavarovanje in življenjsko zavarovanje. Tabela 1 prikazuje zavarovanja, ki so zajeta znotraj posamezne skupine (AZN, brez datuma).

Tabela 1: Zavarovalne skupine

Premoženjsko zavarovanje	Življenjsko zavarovanje
drugo škodno zavarovanje	tontine
kreditno zavarovanje	zavarovanje izpada dohodkov zaradi nezgode ali bolezni
letalsko zavarovanje	zavarovanje s kapitalizacijo izplačil
nezgodno zavarovanje	zavarovanje za primer poroke oz. rojstva
splošno zavarovanje odgovornosti	življenjsko zavarovanje
zavarovanje kopenskih vozil (razen tirnih vozil)	življenjsko zavarovanje z naložbenim tveganjem
zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil	
zavarovanje odgovornosti pri uporabi vozil	
zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov oziroma drugih letalskih naprav	
zavarovanje plovil	
zavarovanje požara in elementarnih nesreč	

se nadaljuje

Tabela 1: Zavarovalne skupine (nad.)

Premoženjsko zavarovanje	Življenjsko zavarovanje
zavarovanje prevoza blaga	
zavarovanje različnih finančnih izgub	
zavarovanje tirnih vozil	
zdravstveno zavarovanje	

Vir: prirejeno po AZN (2025).

Vsako podjetje se sooča z edinstvenimi tveganji, zato je pomembno, da zavarovalne rešitve prilagodi svojim specifičnim potrebam. Sodelovanje z zavarovalnimi strokovnjaki omogoča identifikacijo ključnih tveganj in oblikovanje optimalnega zavarovalnega programa, ki zagotavlja celovito zaščito podjetja. Razumevanje različnih vrst zavarovanj in njihova pravilna uporaba sta ključnega pomena za uspešno obvladovanje tveganj v podjetju. S celovitim zavarovalnim programom lahko podjetja zagotovijo nemoteno poslovanje, finančno stabilnost in dolgoročno rast, ne glede na nepredvidljive dogodke, ki jih lahko doletijo. V okviru naloge smo zato izbrali razčlenitev vrst zavarovanj, ki so neposredno povezane z dejavnostjo in poslovanjem izbranega podjetja. Ta pristop omogoča bolj poglobljeno analizo vpliva posameznih vrst zavarovanj na stroškovno učinkovitost in obvladovanje tveganj v konkretnih poslovnih okoliščinah podjetja.

2.3.1 Zavarovanje odgovornosti

Zavarovanje odgovornosti je specifična oblika premoženjskega zavarovanja, pri katerem zavarovalnica prevzame kritje odškodninskih zahtevkov, ki jih tretje osebe uveljavljajo proti zavarovancu kot povzročitelju škode ali osebi, odgovorni za njen nastanek (Srše, 2019). Ivanjko (1999, str. 175–176) to zavarovanje opredeljuje kot pogodbeno razmerje, v katerem zavarovalnica zavarovancu nudi finančno zaščito pred odškodninskimi zahtevki tretjih oseb. Njegov namen je preprečiti, da bi zavarovanec moral kriti nastalo škodo iz lastnih sredstev. Gre torej za obliko premoženjskega zavarovanja, s katerim se zagotavlja, da morebitne finančne posledice odgovornosti zavarovanca ne bremenijo njegovega premoženja, temveč jih v okviru dogovorjenih pogojev prevzame zavarovalnica. Ključni namen zavarovanja odgovornosti je torej zagotoviti finančno zaščito zavarovancu in omogočiti povrnitev škode, s čimer se vzpostavi stanje, kot je bilo pred škodnim dogodkom.

Zavarovanje splošne odgovornosti je vrsta zavarovanja, ki podjetjem in posameznikom nudi finančno zaščito v primeru škode, povzročene tretjim osebam. To lahko zajema materialno škodo na premoženju kot tudi telesno poškodbo, ki nastane kot posledica poslovnih aktivnosti zavarovanca. Zavarovanje krije različne oblike odgovornosti, kot so (Slovensko zavarovalno združenje, brez datuma b; Breznikar, 2009):

- poklicna odgovornost, ki varuje strokovnjake pred zahtevki zaradi strokovnih napak ali malomarnosti pri opravljanju dejavnosti;

- odgovornost proizvajalca za izdelke, ki krije škodo, nastalo zaradi napak na izdelkih, ki so povzročile poškodbe ali materialno škodo. Določanje pravega vzroka in odgovora na nastalo škodo je lahko pri končnih izdelkih zahtevno in zapleteno. Zato velja nepisano pravilo, da morajo to zavarovanje imeti tako proizvajalci končnih izdelkov kot tudi vsi dobavitelji, ki sodelujejo v proizvodni verigi. Ključna naloga je tudi zagotavljanje ustrezne pravne podpore, v kolikor izdelek povzroči škodo. Zavarovalnica v okviru sklenjenega zavarovanja prevzame odgovornost za preverjanje upravičenosti odškodninskih zahtevkov in po potrebi nudi pravno zastopanje podjetja v primeru neupravičenih ali pretiranih odškodninskih zahtevkov.

2.3.2 Strojelomno zavarovanje

Strojelomno zavarovanje je oblika premoženjskega zavarovanja, ki je namenjena zaščiti strojev, naprav in opreme pred nenadnimi in nepredvidenimi poškodbami ali uničenjem, ki niso posledica običajnih požarnih nevarnosti ali drugih izključenih dogodkov. To zavarovanje je ključnega pomena za podjetja, ki želijo zagotoviti nemoteno delovanje svoje opreme ter se izogniti visokim stroškom popravil. Predmet zavarovanja so ponavadi stacionarni stroji in naprave (vključujejo industrijske stroje, proizvodne linije, ogrevalne in hladilne naprave ter naprave, ki so ključni del poslovnih procesov) ter prenosne naprave (računalniki, mobilne naprave in vse, kar potrebujemo za nemoteno opravljanje poslovnih procesov). Zavarovanje krije škodo, ki je nastala zaradi nepredvidenih dogodkov, med katere spadajo lom ali mehanske okvare, napake v delovanju, poškodbe zaradi padca ali udarca. Ključno je, da škoda ni krita, če je nastala zaradi požara, strele, eksplozije, viharja, toče in drugih nevarnosti, ki so običajno navedene v drugih vrstah zavarovanj (Generali, brez datuma a; Triglav, brez datuma a).

Poleg osnovnega kritja lahko podjetja dodatno zavarujejo tudi infrastrukturo, kot so daljnovodi, plinovodi, vodovodno omrežje, kabli visoke napetosti, kovinske konstrukcije ter računalniški programi, vgrajeni v stroje. Zavarovanje velja na lokaciji, navedeni v polici, pri prenosnih napravah pa lahko vključuje tudi transport. Strojelomno zavarovanje je priporočljivo kljub garanciji proizvajalca, saj pokriva škode, ki jih garancija ne, kot so padec, udarec ali indirektni udar strele (Triglav, brez datuma b).

2.3.3 Požarno zavarovanje

Požarno zavarovanje je oblika premoženjskega zavarovanja, namenjena zaščiti nepremičnin in premičnin pred škodo, ki jo povzročijo požar, strela, eksplozija in druge podobne nevarnosti. V RS je požarno zavarovanje sestavni del varstva pred požarom. Skladno z 31. členom Zakona o varstvu pred požarom (ZVPoz), Ur. l. 93/07 namreč določa, da je požarno zavarovanje, ki ga izvajajo zavarovalnice, del tega sistema.

Sklenitev požarnega zavarovanja je ključna za zaščito premoženja pred nepredvidenimi dogodki, ki lahko povzročijo znatno finančno škodo. Ne glede na preventivne ukrepe, kot so namestitve protipožarnih sistemov in redno vzdrževanje, vedno obstaja tveganje za nastanek požara ali drugih naravnih nesreč. Požarno zavarovanje zagotavlja, da v primeru takšnih dogodkov zavarovanec prejme ustrezno odškodnino za obnovo ali nadomestitev poškodovanega premoženja, s čimer se ohranja finančna stabilnost in kontinuiteta poslovanja ali bivanja. Pri izbiri požarnega zavarovanja je priporočljivo natančno preučiti pogoje posamezne zavarovalnice ter prilagoditi kritje glede na specifične potrebe in vrednost premoženja. S tem se zagotovi optimalna zaščita pred potencialnimi tveganji poslovanja (Generali, brez datuma b).

2.3.4 Vlom in steklo

Zavarovanje proti vlomu in ropu je namenjeno zaščiti premoženja podjetja pred škodo, ki nastane zaradi vloma, ropa ali poskusa teh dejanj. To zavarovanje krije škodo na opremi, zalogah, umetniških delih, denarju in drugih vrednostnih predmetih, ki so lahko tarča tatvine. Poleg tega lahko vključuje kritje škode na stavbnem pohištvi, ki je nastala ob nasilnem vstopu storilcev, kot so poškodovana vrata ali okna. Pomembno je, da so prostori ob sklenitvi zavarovanja ustrezno zaščiteni in zaklenjeni, saj to vpliva na veljavnost zavarovalnega kritja (Generali, brez datuma c). Zavarovanje stekla pa pokriva škodo, ki nastane zaradi nenamernega razbitja ali poškodbe steklenih površin v poslovnih prostorih. To vključuje okenska in vratna stekla, izložbena stekla, steklene stene, steklene strope in tla ter reklamne table in svetlobne napise. Zavarovanje lahko obsega tudi neonske in druge svetlobne cevi ter panoje s pripadajočo opremo. Ker so steklene površine pogosto izpostavljene tveganju poškodb zaradi nesreč ali vandalizma, je takšno zavarovanje ključnega pomena za nemoteno poslovanje podjetja. Ustrezna zavarovalna zaščita ne le zmanjšuje finančna tveganja, temveč tudi prispeva k dolgoročni stabilnosti in varnosti poslovanja (Generali, brez datuma d).

2.3.5 Transportno zavarovanje

Transportno zavarovanje je vrsta zavarovanja, namenjena zaščiti blaga in tovara med prevozom po cesti, železnici, morju ali zraku. Njegov glavni namen je kritje morebitnih finančnih izgub, ki nastanejo zaradi poškodb, uničenja ali kraje tovara med transportom. Pavliha (2000, str. 257) transportno zavarovanje definira kot posebno kategorijo zavarovanj, namenjenih zaščiti različnih oblik prevoza. Mednje uvrščamo zavarovanje prevoznih sredstev, zavarovanje blaga ali tovara med prevozom, zavarovanje odgovornosti prevoznikov ter kritje drugih povezanih interesov. Glavni namen je zaščititi podjetja in posameznike pred finančnimi izgubami, ki lahko nastanejo zaradi poškodb, uničenja ali izgube blaga ter morebitnih odškodninskih zahtevkov med transportom.

ZZavar v 2. členu vsa transportna zavarovanja uvršča v skupino premoženjskih zavarovanj. Transportno zavarovanje lahko razvrstimo glede na zavarovalni interes na kargo ter kasko

zavarovanje (Pavliha, 2000, str. 257). Zaradi narave našega magistrskega dela bomo razjasnili zavarovanje karga, kjer gre za zavarovanje stvari/blaga v času prevoza.

Zavarovanje domačega karga je specifična oblika transportnega zavarovanja, namenjena zaščiti blaga in tovara med prevozom znotraj meja RS, za katero veljajo določila Obligacijskega zakonika. To vrsto zavarovanja običajno sklenejo podjetja, ki se ukvarjajo z distribucijo, logistiko ali prevozom blaga, pa tudi proizvajalci in trgovci, ki redno prevažajo svoje izdelke. Zavarovanec izbere, ali bo zavaroval prodane ali nabavljene pošiljke, za katere nosi tveganje naključnega uničenja med prevozom, ali pa vse pošiljke ne glede na to, kdo nosi odgovornost za tveganje. Zavarovanje ne vključuje mednarodnih pošilk, prtljage trgovskih potnikov, sejemskega ter razstavnega blaga, vračljive embalaže, denarja, vrednostnih papirjev ter umetniških in muzejskih predmetov (Pavliha, 2000, str. 262). Za podjetja je ta oblika zavarovanja nujna zaradi zaščite pred finančnimi izgubami, ki bi lahko nastale pri tem. Poleg tega je to pomembno zaradi ohranjanja poslovne kontinuitete, saj lahko nepredvidene okoliščine vplivajo na dobavne roke in zadovoljstvo strank.

Zavarovanje mednarodnega karga je posebna vrsta zavarovanja, ki je namenjena zaščiti tovara med prevozom čez mednarodne meje. Zajema več vrst tveganj, in sicer poškodbe, izgubo ali krajo blaga in drugo. Zavarovanje je še posebej pomembno znotraj globalnega poslovanja, saj prevoz blaga pogosto vključuje različne prevoznike in različne načine transporta, kar povečuje izpostavljenost različnim tveganjem. Mednarodni tovorni promet je proces prevoza blaga med različnimi državami, ki vključuje skrbno načrtovanje in usklajevanje med več udeleženci. Za urejanje pravic in obveznosti med pošiljatelji, prevozniki in prejemniki se uporablja CMR konvencija, ki določa standarde za mednarodne cestne prevoze. Ključni dokument v tem procesu je CMR tovorni list, ki vsebuje pomembne podatke o pošiljki in služi kot dokazilo o sklenjeni prevozni pogodbi (Selan Voglar, 2007, str. 4–5). Poznamo tudi Incoterms prevozne klavzule, ki so zbir mednarodnih pravil med navedenimi odgovornostmi in dolžnostmi tako kupcev kot tudi prodajalcev v mednarodni transportni verigi. Z njimi so določene vse obveznosti, potencialna tveganja in stroški, zavarovanje in drugo med samim transportom blaga od proizvajalca do končnega kupca. Pravila določajo enajst klavzul, od katerih je sedem klavzul namenjenih vsem vrstam prevozov, štiri klavzule pa se nanašajo izključno na ladijski prevoz (SPIRIT Slovenija, javna agencija, brez datuma).

2.3.6 Avtomobilsko zavarovanje

Podjetja, ki imajo v lasti eno ali več vozil za prevoz zaposlenih, blaga ali storitev, morajo poskrbeti za ustrezno zavarovalno zaščito, ki vključuje obvezna in dodatna kritja. Avtomobilsko zavarovanje je tako za podjetja ključen element upravljanja tveganj pri poslovanju, kjer se uporabljajo službena vozila. Spadajo v kategorijo premoženjskih zavarovanj. Slovenska zakonodaja v ZOZP ureja zavarovanje varnosti udeležencev v pravnem prometu z zavarovanjem pred nesrečo in pred odgovornostjo. V skladu s slovensko

zakonodajo morajo vsa motorna vozila, ki se uporabljajo v cestnem prometu, imeti sklenjeno zavarovanje avtomobilske odgovornosti (Ivanjko in drugi, 1999, str. 74–75). To zavarovanje krije škodo, ki jo podjetje kot lastnik ali uporabnik vozila povzroči tretjim osebam, bodisi materialno škodo bodisi telesne poškodbe. Brez tega zavarovanja vozilo ne more biti registrirano (Triglav, brez datuma c).

Podjetja ponavadi izberejo zavarovanje, ki omogoča enotno sklenitev zavarovanja za vsa vozila, in s tem poenostavi administrativne postopke ter prinaša cenovne ugodnosti pri sklepanju zavarovalnih premij. Poleg obveznega zavarovanja podjetja pogosto sklepajo tudi kasko zavarovanje, ki pokriva škodo na lastnem vozilu. Kasko kritje lahko vključuje delni kasko, ki krije specifične nevarnosti, kot so kraja, požar, naravne nesreče, toča, vandalizem ali živalski trk, ali polni kasko, ki pokriva škodo na vozilu ne glede na vzrok, vključno s škodo zaradi lastne krivde voznika (Triglav, brez datuma d). Podjetja lahko izbirajo med različnimi oblikami avtomobilskega zavarovanja, pri čemer je pomembno, da prilagodijo kritje svojemu poslovanju. Pomemben dejavnik pri izbiri zavarovanja je uporaba vozil. Če podjetje uporablja vozila za dostavo, prevoz potnikov ali težki transport, se tveganja povečajo, kar lahko vpliva na višino premije in potrebo po dodatnih kritjih. Avtomobilsko zavarovanje za podjetja ni le zakonska obveznost, temveč ključen instrument zaščite pred finančnimi posledicami nesreč, kraje ali poškodbe vozil. Pravilna izbira zavarovalnega kritja lahko podjetju omogoči učinkovito in varno upravljanje voznega parka ter optimizacijo stroškov, povezanih z avtomobilskim zavarovanjem.

2.3.7 Kibernetsko zavarovanje

Digitalno poslovanje je v zadnjih letih doživelo izjemen napredek, še posebej zaradi pandemije koronavirusa. Kljub številnim prednostim pa digitalizacija prinaša tudi tveganja, med katerimi izstopajo kibernetski napadi. Opozorila stroke so zmeraj večja, saj se podjetja več ne morejo spraševati, kdaj in ali bo do incidenta sploh prišlo. Kibernetsko zavarovanje lahko poenostavljeno opredelimo kot zavarovanje pred kibernetskimi tveganji, saj enoznačne definicije ni (Tolani, 2014, str. 39). Z namenom izboljšanja kibernetske varnosti in za nemoteno delovanje sistemov, ki so ključni za delovanje družbe, je RS leta 2016 sprejela Strategijo kibernetske varnosti. Ta strategija skupaj z mednarodnimi dokumenti predstavlja temelj za sistemsko ureditev tega področja. Na njeni podlagi je bil aprila 2018 sprejet Zakon o informacijski varnosti (ZInfV), ki podrobneje določa ukrepe za zaščito informacijskih sistemov. S sprejetjem ZInfV je Slovenija v svoj pravni red prenesla direktivo (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016, znano kot direktiva NIS. Ta direktiva določa skupne ukrepe za zagotavljanje visoke stopnje varnosti omrežij in informacijskih sistemov v celotni EU. Trenutno so v pripravi spremembe in dopolnitve te direktive, imenovane NIS2, ki bodo vplivale na nadaljnji razvoj in izboljšanje kibernetske varnosti tako v EU kot tudi v Sloveniji (Vlada Republike Slovenije, 2021).

Pri spopadanju s kibernetскими izzivi imajo velika podjetja običajno boljše varnostne sisteme in specializirane strokovnjake za informacijsko varnost, medtem ko so manjša in srednje velika podjetja pogosto bolj ranljiva zaradi omejenih virov. Zato je poleg tehničnih zaščitnih ukrepov pomembno razmisliti tudi o zavarovanju kibernetских tveganj. Kibernetски varnostni incidenti so lahko različni. Med najpogostejše spadajo vdor v informacijske sisteme, ki lahko ohromi delovanje podjetja, kraja občutljivih podatkov ter izsiljevanje, kjer napadalci zahtevajo odkupnino v zameno za ponovno vzpostavitev dostopa do sistema. Poleg neposredne finančne škode lahko podjetja utrpijo tudi posredne posledice, kot so odškodninski zahtevki strank in zaposlenih zaradi zlorabe osebnih podatkov. Prav tako lahko pride do izgube pomembnih podatkov kot tudi do možnosti glob ter škod, ki nastanejo pri prekinitvi poslovanja (Gospodarska zbornica Slovenije, 2023). Kibernetски napad pomeni tudi upad ugleda podjetja. Kibernetско zavarovanje omogoča podjetjem zaščito pred finančnimi posledicami takšnih incidentov. Običajno vključuje kritje stroškov za odziv na incident, vzpostavitev sistema po napadu, pravno zaščito in povračilo nezakonito odvzetih sredstev. Prav tako omogoča kritje škode zaradi prekinitve poslovanja ter izsiljevanja, če odkupnino odobri zavarovalnica. Poleg finančne zaščite podjetja pridobijo tudi asistenčno pomoč, ki vključuje strokovnjake za IT forenziko, krizno komuniciranje in pravno podporo. Vendar pa zavarovalnice pred sklenitvijo preverijo, ali podjetje izvaja ustrezne preventivne ukrepe, saj je od tega odvisna tudi višina premije. Zavarovanje kibernetске zaščite torej ne nadomešča varnostnih ukrepov, temveč dopolnjuje celovito strategijo obrambe pred digitalnimi grožnjami. Podjetja morajo zato oceniti svoje tveganje in skleniti ustrezno kibernetско zavarovanje (Triglav, brez datuma e).

2.3.8 Zavarovanje terjatev

Terjatve so sestavni del premoženja podjetja in v kolikor podjetje ne prejme plačila, ne more ustvariti zelenega denarnega toka, kar škodi podjetju zaradi zmanjšane likvidnosti in morebitne insolventnosti (Artnik, 2016). Zavarovanje terjatev je pomembno orodje za obvladovanje tveganj, kjer podjetje dobavlja blago ali storitve kupcem brez takojšnjega plačila. Gre za zaščitni mehanizem, ki podjetjem omogoča večjo finančno varnost in stabilnost, saj zmanjšuje tveganje neplačil oziroma plačilnih zamud s strani kupcev. Podjetja se za zavarovanje terjatev odločajo predvsem zato, da zaščitijo svoje denarne tokove in se izognejo morebitnim izgubam, ki nastanejo zaradi insolventnosti kupcev. V praksi to pomeni, da v primeru, ko kupec ne poravnava svojih obveznosti, zavarovalnica izplača zavarovano vsoto, ki običajno pokriva določen odstotek neplačane terjatve. Tako podjetje ohrani likvidnost in lažje načrtuje poslovanje. Poleg zmanjšanja tveganj zavarovanje terjatev omogoča tudi boljše pogoje financiranja, saj banke in druge finančne institucije bolj zaupajo podjetjem, ki imajo svoje terjatve zavarovane. Prav tako tovrstna zaščita omogoča podjetjem večjo samozavest pri širjenju poslovanja na tuje trge ali pri poslovanju z novimi kupci. Omeniti je treba, da ima podjetje do zavarovalnice tudi določene obveznosti. Mesečno mora posredovati podatke o stanju odprtih terjatev, poročati o vseh kupcih, ki zamujajo s plačili čez dogovorjeni rok, nenazadnje pa se mora aktivno vključiti tudi v postopek izterjave, kar

vključuje pošiljanje opominov, sprožitev izvršbe in podobno (Triglav, brez datuma f). Ključno je, da podjetje oceni strošek glede na stopnjo tveganja in potencialne koristi. Sklenemo lahko, da je zavarovanje terjatev učinkovit način za upravljanje kreditnih tveganj in pomemben del celostne strategije obvladovanja tveganj v sodobnem poslovnem okolju.

3 STROŠKI ZAVAROVANJ

Stroški so vrednostno izraženi potroški prvin poslovnega procesa (Čadež in Hočevar, 2008, str. 12). Kot smo že omenili, je ključno obvladovanje stroškov, kar pomeni, da podjetja poznajo stroške posameznega proizvoda ali storitve v podjetju, to pa se zgodi z razčlenitvijo stroškov. Ne zanima nas le, za kakšno vrsto stroška gre, ampak nas zanima, na katerem mestu je strošek nastal in kako je to povezano z nastajanjem kakšnega poslovnega učinka. Govorimo o funkcionalni delitvi stroškov po posameznih poslovnih funkcijah, ki jih spremljamo na stroškovnih mestih (Igličar in Hočevar, 1997, str. 134). Razumeti je treba, da je nastanek stroškov povezan s stroškovnim nosilcem, ki je le tehnično ime za namen, za katerega se stroški ugotavljajo. Tukaj gre za delitev na naravne vrste stroškov in razporejanje stroškov na enega ali več stroškovnih nosilcev. Potrebna je natančna in jasna ter razumljiva določitev stroškovnih nosilcev, vendar je treba izpostaviti, da vsako podjetje samo določa stroškovne nosilce na podlagi tega, kakšne informacije potrebuje (Čadež in Hočevar, 2008, str. 97–99). Prav tako je naloga vsakega podjetja, da stroškovna mesta prilagodi velikosti in organiziranosti podjetja kot tudi metodi razporejanja stroškov po poslovnih učinkih in obliki kontroliranja (Slovenski računovodski standardi (SRS), Ur. l. RS, št. 118/05, 10/06 – popr., 58/06, 112/06 – popr., 3/07, 12/08, 119/08, 1/10, 90/10 – popr., 80/11, 2/12, 64/12, 94/14, 2/15 – popr., 95/15 in 98/15). Za potrebe stroškovnega računovodstva je treba najprej zbrati stroške po stroškovnih mestih, ti pa se šele od tam naprej razporejajo na posamezne stroškovne nosilce. Prav zaradi tega moramo stroškovna mesta razumeti kot neke vmesne nosilce, ki jih moramo ločiti od končnih stroškovnih nosilcev (Čadež in Hočevar, 2008, str. 128). Stroškovna mesta tako lahko definiramo kot funkcijsko, prostorsko ali stvarno zaokroženi del podjetja, kjer se pri poslovanju podjetja pojavljajo stroški, ki jih treba razporejati po posameznih stroškovnih nosilcih (Hočevar in drugi, 2002, str. 82–83).

3.1 Evidentiranje stroškov zavarovanj

Evidentiranje stroškov je temeljna dejavnost vsakega podjetja, saj omogoča natančno spremljanje porabe virov, kar je ključno za učinkovito poslovno odločanje in finančno načrtovanje. Natančno evidentirani stroški omogočajo podjetjem, da ocenijo svojo stroškovno učinkovitost, določijo cene svojih izdelkov ali storitev ter prepoznajo področja, kjer je mogoče doseči prihranke. Stroški predstavljajo vrednost porabljenih proizvodnih dejavnikov ali storitev, ki jih podjetje uporabi za ustvarjanje prihodkov.

Pravila knjiženja, obračunavanja in razkrivanja stroškov v okviru stroškovnega računovodstva temeljijo na splošnih računovodskih načelih in so usklajena s SRS, predvsem

s standardi 1 in 2, od 12 do 14 in 21. Razvrščanje stroškov po stroškovnih mestih in stroškovnih nosilcih je ključen proces v računovodstvu, saj omogoča natančno spremljanje in obvladovanje stroškov. Stroški se ob prvem pripoznanju razvrščajo po izvirnih vrstah, kot so stroški materiala, storitev, amortizacije, dela, različnih dajatev in finančnih stroškov. Stroški se nato razporejajo po stroškovnih mestih, ki omogočajo ločeno spremljanje stroškov proizvodnje, nakupovanja, prodaje in splošnih dejavnosti. Pravilna razporeditev stroškov je ključna za kasnejše ugotavljanje stroškov po območnih in vsebinskih segmentih ter za analizo stroškov poslovanja. Pri določanju stroškovnih mest je treba upoštevati velikost in organizacijsko strukturo podjetja, naravo poslovanja ter uporabljene metode razporejanja stroškov. Cilj oblikovanja stroškovnih mest je zagotoviti popolno razporeditev stroškov in omogočiti učinkovito spremljanje gibanja stroškov. Poleg stroškovnih mest se stroški razvrščajo tudi po stroškovnih nosilcih. Pri tem se upošteva vrsta dejavnosti, ki jo podjetje opravlja. Stroški se delijo na neposredne in posredne, pri čemer posredne stroške ni mogoče neposredno pripisati določenemu stroškovnemu nosilcu. Razporeditev finančnih stroškov je v veliki meri odvisna od notranjih odločitev organizacije in zahtev finančnega računovodstva, pri čemer je treba upoštevati tudi SRS 4. Za boljše upravljanje stroškov lahko podjetja izvedejo dodatno razčlenitev stroškov na stalne in spremenljive dele. To omogoča lažje načrtovanje in bolj poglobljeno analizo stroškovnih podatkov. Pri oblikovanju stroškovnih mest in nosilcev je ključno, da se upoštevajo zahteve po določanju poslovnega izida na področnih in območnih ravneh, saj to prispeva k bolj natančni oceni učinkovitosti poslovanja in omogoča boljše strateško odločanje (Slovenski inštitut za revizijo in Verlag Dashöfer, 2016).

Pravilno evidentiranje stroškov je ključnega pomena za finančno poročanje, saj natančno evidentirani stroški zagotavljajo zanesljive računovodske izkaze, ki so osnova za analizo poslovanja ter odločanje notranjih in zunanjih deležnikov. Ustrezno evidentirani stroški omogočajo pravilno izračunavanje davčne osnove in s tem skladnost z davčno zakonodajo. Podjetja potrebujejo točne podatke o stroških za določanje cen, načrtovanje proračunov ter prepoznavanje in odpravljanje neučinkovitosti. Evidentiranje stroškov se lahko izvaja na različne načine, odvisno od velikosti podjetja, panoge in notranjih potreb po informacijah. Večja podjetja ali tista z večjim obsegom poslovanja uporabljajo specializirane programe, ki omogočajo avtomatizacijo procesa evidentiranja, zmanjšujejo možnost napak in omogočajo hitrejše pridobivanje poročil.

Kljub tehnološkemu napredku se podjetja še vedno soočajo z izzivi pri evidentiranju stroškov. Največji izziv predstavljajo pravilna razporejanja stroškov na ustrezna obdobja, ki so ključna za točnost pravih finančnih poročil. Nepravilna klasifikacija ali napačna razvrstitev stroškov lahko vodi do napačnih zaključkov o stroškovni strukturi podjetja. Prav tako je pomembna dodelitev posrednih stroškov posameznim produktom ali storitvam, ki je lahko precej zahtevna, vendar je pomembna za natančno določanje dobičkonosnosti. Evidentiranje stroškov tako predstavlja temeljni del računovodskega sistema vsakega podjetja. Pravilno in natančno beleženje stroškov omogoča podjetjem, da bolje razumejo

svojo stroškovno strukturo, izboljšajo učinkovitost poslovanja in sprejemajo informirane poslovne odločitve. V hitro spreminjajočem se poslovnem okolju je učinkovito upravljanje stroškov ključnega pomena za doseganje konkurenčne prednosti in dolgoročne uspešnosti podjetja.

Evidentiranje stroškov zavarovanj je ključnega pomena za vsako podjetje, saj omogoča natančno spremljanje in obvladovanje finančnih obveznosti, povezanih z zavarovalnimi policami. Pravilno evidentiranje zagotavlja preglednost poslovanja, skladnost z računovodskimi standardi ter omogoča učinkovito načrtovanje in upravljanje stroškov. Zavarovanje je pravni dogovor, s katerim se zavarovalec obveže, da bo plačeval zavarovalno premijo ali prispevek, medtem ko se zavarovalnica zavezuje, da bo v primeru nastanka določenega dogodka – zavarovalnega primera – izplačala odškodnino ali drugo dogovorjeno nadomestilo zavarovancu ali tretji osebi. Ključna značilnost zavarovalnega primera je, da mora biti prihodnji, negotov in neodvisen od volje pogodbenih strank. V računovodstvu se stroški zavarovanja uvrščajo med stroške storitev. Zavarovalne premije se knjižijo na kontih skupine 4, ki pokrivajo zavarovanje osnovnih sredstev, naložb, zalog in drugega premoženja ter odgovornosti. Sem spadajo tudi zavarovanja zaposlenih, ki krijejo morebitne nesreče pri delu tako na delovnem mestu kot na poti do službe in nazaj ter med opravljanjem službenih obveznosti, kot so sestanki, službena potovanja in druge naloge, ki jih delavec opravlja v imenu organizacije (Vuković in drugi, 2020).

Podjetja se soočajo z različnimi vrstami zavarovanj, o katerih smo že pisali. Pri evidentiranju stroškov zavarovanj je pomembno upoštevati načelo časovne razmejitev, kar pomeni, da se stroški priznajo v obdobju, na katerega se nanašajo, ne glede na datum plačila. To zagotavlja pravilno prikazovanje stroškov v računovodskih izkazih. Če podjetje sklene zavarovalno plico za obdobje enega leta in plača premijo v enkratnem znesku na začetku obdobja, je treba ta znesek časovno razmejiti. To pomeni, da se v vsakem mesecu obračuna sorazmerni del premije kot strošek tistega meseca. Pravilno evidentiranje stroškov zavarovanj je bistvenega pomena za finančno preglednost in skladnost poslovanja podjetja. Upoštevanje računovodskih standardov, vzpostavitev učinkovitih notranjih kontrol ter redno izobraževanje zaposlenih so ključni koraki k zagotavljanju natančnega in poštenega poročanja o teh stroških.

3.2 Davčna obravnava stroškov zavarovanj in zavarovalnih poslov

Davčna obravnava stroškov zavarovanj je odvisna od vrste zavarovanja in njegove povezave s poslovanjem podjetja (Kodrič, 2009). Stroški zavarovanj so davčno priznani odhodki, če so neposredno povezani s pridobivanjem obdavčljivih prihodkov podjetja. Stroški zavarovanj osnovnih sredstev, kot so stroji, nepremičnine in vozila, so davčno priznani, saj so ta sredstva ključna za poslovanje podjetja. V primeru uporabe službenega vozila za zasebne namene se obračuna boniteta, ki vključuje stroške, vezane na vozilo, kot so amortizacija, zavarovanje in vzdrževanje. Stroške zavarovanja zalog štejemo kot davčno

priznane, če so ti namenjeni zaščiti pred tveganji, ki vplivajo na poslovanje. Stroški zavarovanj odgovornosti, kot so poklicna ali splošna odgovornost podjetja, so davčno priznani, saj ščitijo podjetje pred morebitnimi odškodninskimi zahtevki. Stroški zavarovanj terjatev, na primer zavarovanje pred neplačili kupcev, so davčno priznani, če so poslovno upravičeni in zmanjšujejo tveganje neplačil. Pri zavarovanjih zaposlenih, kot je dodatno pokojninsko zavarovanje, so premije, ki jih plačuje delodajalec, oproščene plačila prispevkov in davkov ter se ne štejejo kot boniteta za zaposlene. Pomembno je, da podjetje pri obračunu davka upošteva veljavno zakonodajo in predpise ter zagotovi ustrezno dokumentacijo za uveljavljanje davčnih olajšav (Pokojninska družba A, brez datuma). Nekatera zavarovanja pa so davčno nepriznana ali omejeno priznana. Zavarovanje zaposlenih ali lastnikov v splošnem ni davčno priznan odhodek, razen če je sklenjeno izključno v korist podjetja. Premije, ki jih podjetje plačuje za življenjska zavarovanja z naložbeno komponento, se ne štejejo kot davčno priznani odhodki. Takšna zavarovanja imajo varčevalni element, ki ni neposredno povezan s poslovnimi potrebami podjetja (Računovodja.com, brez datuma). Če podjetje sklene življenjsko zavarovanje v korist zaposlenega, se plačane premije obravnavajo kot boniteta za zaposlenega. To pomeni, da so predmet dohodnine in prispevkov za socialno varnost. Za podjetje so takšni stroški davčno priznani odhodki, saj so obravnavani kot del stroškov dela (Gospodarska zbornica Slovenije, 2024). Za zagotovitev pravilnega evidentiranja stroškov zavarovanj je priporočljivo vzpostaviti notranje kontrole in jasno definirane politike podjetja – s tem mislimo predvsem na interni dokument Pravilnika o računovodstvu. To vključuje določitev odgovornosti, tj. kdo je odgovoren za sklepanje zavarovanj, spremljanje pogodb in evidentiranje stroškov, redno preverjanje zavarovalnih pogodb in premij za zagotavljanje skladnosti z računovodskimi in davčnimi predpisi ter usposabljanje računovodskega osebja o pravilnem evidentiranju in razumevanju različnih vrst zavarovanj. V skladu z računovodskimi standardi morajo podjetja v svojih računovodskih izkazih razkriti pomembne postavke, vključno s stroški zavarovanj. To vključuje pojasnila k izkazu, s tem mislimo podrobnosti o vrstah zavarovanj, zneskih premij in obdobjih kritja ter informacije o morebitnih obveznostih, ki niso bile zavarovane ali so predmet pravnih sporov (Davčna uprava Republike Slovenije, 2007).

Davek od prometa zavarovalnih poslov ureja poseben zakon, ki določa obveznost obračunavanja in plačevanja tega davka, zavezanec, davčno osnovo, stopnjo in oprostitve. Zavezanci za ta davek so zavarovalnice in druge pravne osebe, ki izvajajo zavarovalne posle v Sloveniji, kar vključuje sklepanje in izvajanje pogodb o premoženjskem in življenjskem zavarovanju. Davčna stopnja znaša 8,5 % od davčne osnove za posle po 1. 1. 2015. Osnova za obračun je zavarovalna premija ali prispevek iz pogodbe vključno z udeležbo pri dobičku. Davek se obračunava po sistemu samoobdavčitve, kar pomeni, da mora zavezanec sam sestaviti obračun in ga oddati preko eDavkov ter poravnati obveznost. Če je podjetje davčni zavezanec, davek na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV) na zavarovalne premije ni odbiten, saj so zavarovalne storitve oproščene DDV-ja skladno s 44. členom ZDDV-1. Če

podjetje prejme odškodnino iz zavarovanja, to ne šteje kot obdavčljiv prihodek za DDV namene (Finančna uprava Republike Slovenije, brez datuma).

3.3 Vpliv na poslovni izid in bilanco stanja

Zavarovalne premije podjetje evidentira kot stroške poslovanja, običajno med poslovnimi odhodki. Gre za redne, vnaprej določene stroške, ki se praviloma knjižijo po načelu časovne razmejitev, kot smo že pisali zgoraj. Takšen pristop omogoča realno prikazovanje stroškov v obdobju, na katerega se ti stroški dejansko nanašajo, kar je skladno z načelom pripoznavanja stroškov glede na pripadajoče prihodke. Ko podjetje prejme zavarovalnino zaradi škodnega dogodka ali poškodbe osnovnega sredstva, se ta knjiži kot drugi poslovni prihodek, izjemoma kot prihodek, če gre za enkratni in nenavaden dogodek. Pomembno je, da se znesek zavarovalnine neto izloči iz škodnega dogodka in se s tem ne izkrivlja dejanska vrednost škode.

Zavarovalne premije kot del poslovnih odhodkov neposredno zmanjšujejo poslovni izid podjetja. Več ko podjetje plača za zavarovanja, manjši bo dobiček, čeprav ta strošek dolgoročno predstavlja obliko zaščite. Nasprotno pa prejete zavarovalnine povečajo poslovni izid, saj so evidentirane kot prihodki. Njihov učinek je lahko posebej izrazit v letih, ko pride do večjih škod in zavarovalnica izplača visoka nadomestila. V tem primeru pride do povečanja prihodkov, kar lahko deloma kompenzira škodo. Vendar pa je pomembno opozoriti, da zavarovalnine ne nadomestijo celotne škode, saj so zneski pogosto omejeni, vsebujejo odbitne franšize ali pa je izplačilo delno zavrnjeno. Poleg tega lahko pride do zamika med nastankom škode in prejmem zavarovalnine, kar vpliva na tekoče poslovne rezultate.

4 ANALIZA RAČUNOVODSTVA STROŠKOV ZAVAROVANJ V IZBRANEM PODJETJU

4.1 Predstavitev izbranega podjetja

Izbrano podjetje je uspešno mednarodno podjetje, ustanovljeno leta 1997, ki je specializirano za razvoj in proizvodnjo elektronskih sklopov. S svojim inovativnim pristopom in zanesljivostjo je postalo pomemben partner številnim uglednim mednarodnim podjetjem. Njihova ponudba vključuje celovite rešitve od začetne zasnove do serijske proizvodnje, pri čemer posebno pozornost namenjajo kakovosti, stroškovni učinkovitosti in pravočasni dobavi. Sedež podjetja je v Sloveniji, vendar je svojo prisotnost razširilo še na drugih celinah. Ta globalna prisotnost jim omogoča hitro prilagajanje potrebam strank in spremljanje tehnoloških trendov na različnih trgih. Podjetje je zavezano k finančni neodvisnosti in osredotočenosti na potrebe svojih strank, zaposlenih ter širše družbe. Njihova vizija vključuje inovativnost, izpolnjevanje obljub in zagotavljanje najvišje možne

kakovosti v vseh vidikih poslovanja. V letu 2023 je podjetje ustvarilo skupne prihodke v višini 150.000.000 evrov z neto dobičkom 4.700.000 evrov. Bonitetna ocena podjetja za leto 2024 je A+, kar priča o njegovi zanesljivosti in stabilnosti. Njihova sposobnost prenosa znanja med različnimi trgi omogoča svetovanje glede izboljšav izdelkov in stroškovno učinkovitejšo proizvodnjo. Poudarek dajejo ustvarjanju pozitivnih izkušenj za stranke ter nenehni strokovni rasti svojih zaposlenih. Zavezani so k družbeni odgovornosti, kar vključuje vlaganja v obnovljive vire in prizadevanja za zmanjšanje ogljičnega odtisa. Organizacijska kultura podjetja temelji na globalni prisotnosti, zanesljivosti in inovativnosti. Sodelujejo s svetovno znanimi kupci in dobavitelji ter si prizadevajo za vzpostavljanje dolgoročnih partnerskih odnosov. Njihovi cilji vključujejo prilagodljivost na tržne zahteve, stalno izboljševanje poslovnih procesov, zagotavljanje kakovostnih proizvodov, strokovnost zaposlenih ter odgovornost do družbe in okolja. Za svoje zaposlene podjetje nudi karierni razvoj v mednarodnem okolju, možnost dolgoročne zaposlitve v stabilnem in hitro rastočem podjetju, sodelovanje v strokovnih ekipah, skrb za zdravje in usklajenost dela z družinskim življenjem ter nenehna izobraževanja. Zavedajo se, da so znanja, izkušnje in motiviranost zaposlenih ključni za uspeh podjetja, zato jim posvečajo posebno pozornost (Izbrano podjetje, 2025).

4.2 Analiza računovodskih informacij izbranega podjetja

Izbrano podjetje (2025), ki je predmet obravnave, zaradi varovanja poslovnih interesov in zaupnosti ne bo razkrito, smo se odločili, da bodo finančni podatki predstavljeni v zaokroženi obliki. Takšen pristop omogoča ohranitev anonimnosti izbranega podjetja, hkrati pa še vedno zagotavlja dovolj informativne vrednosti za analizo in predstavitev ključnih računovodskih vidikov. Finančni kazalniki in podatki, ki bodo uporabljeni v raziskavi, bodo prikazani na način, ki onemogoča identifikacijo konkretnih številčnih vrednosti oz. povezovanje s točno določenim poslovnim subjektom. V ta namen bodo absolutni zneski ustrezno zaokroženi ali prikazani v razponih, deleži pa predstavljeni na generični ravni. Tako bo poudarek namenjen primerjavi, trendom in razlagi vpliva izbranih dejavnikov, ne pa razkritju točne finančne slike podjetja. Takšna metodologija je skladna z akademskimi smernicami in etičnimi načeli varovanja poslovno občutljivih informacij. Poleg tega omogoča, da se analiza osredotoči na vsebinske značilnosti obravnavane tematike in ne na identiteto konkretnega podjetja.

V tabeli 2 so prikazani finančni podatki izbranega podjetja v obdobju med letoma 2021 in 2023. Po letih so prikazani prihodki, stroški, stroški zavarovanj, delež teh in poslovni izid iz poslovanja (angl. Earnings before Interests and Taxes, v nadaljevanju EBIT). Stroški zavarovanj predstavljajo v letu 2023 0,004 % vseh stroškov. Kot je razvidno iz tabele, stroški zavarovanj iz leta v leto naraščajo, vendar ne predstavljajo občutno višjega stroška podjetja. EBIT je v letu 2023 znašal 6 milijonov evrov, kar predstavlja občuten padec v primerjavi z letom 2022, ko je ta znašal 15 milijonov evrov. Trend gibanja kaže na postopno zmanjševanje dobička iz poslovanja v zadnjih treh letih, kar nakazuje na poslabšanje

poslovne uspešnosti podjetja oz. na vpliv zunanjih dejavnikov, ki so negativno vplivali na dobičkonosnost osnovne dejavnosti.

Tabela 2: Gibanje prihodkov in stroškov v obdobju 2021–2023 za izbrano podjetje

	2023	2022	2021
Prihodki (v mio €)	150	170	130
Stroški (v mio €)	120	150	120
Stroški zavarovanj (v mio €)	0,5	0,45	0,41
EBIT (v mio €)	6	15	13

Vir: lastno delo.

Poslabšanje poslovne uspešnosti izbranega podjetja je posledica prepletanja notranjih in zunanjih dejavnikov, ki vplivajo na stabilnost ter donosnost njegovega poslovanja. Kot proizvajalec elektronskih komponent, ki deluje na globalno konkurenčnem okolju, je podjetje izrazito izpostavljeno tržnim nihanjem, motnjam v oskrbovalnih verigah ter naraščanju stroškov. Eden od ključnih dejavnikov je zmanjšanje povpraševanja s strani končnih kupcev, zlasti v avtomobilski industriji in industriji bele tehnike, kjer ima izbrano podjetje pomembne naročnike. V obdobju zadnjih treh let je zaznati upočasnjevanje gospodarske aktivnosti in ciklična nihanja na trgih, kar se je izrazilo v zmanjšanju števila naročil ter posledično v znižanju prihodkov podjetja. Omenjeni trendi so jasno razvidni tudi iz podatkov, prikazanih v tabeli 2. Pomemben vpliv so imele tudi motnje v dobavnih verigah, ki so bile v zadnjih letih močno prisotne predvsem zaradi posledic pandemije in geopolitičnih napetosti ter vojne v Ukrajini. Motena dobava ključnih komponent je privedla do zamud v proizvodnji in zmanjšanja obsega realizacije, kar je dodatno negativno vplivalo na poslovni izid. Med vsemi dejavniki pa je najizrazitejši vpliv imelo eksponentno povečanje stroškov surovin, energentov in transporta. Ti stroški predstavljajo pomemben del stroškovne strukture podjetja, njihova nenadna rast pa je znatno povečala stroškovni pritisk in s tem zmanjšala dobičkonosnost poslovanja. Vse navedeno kaže na kompleksnost dejavnikov, ki so v zadnjih letih sočasno negativno vplivali na poslovno uspešnost izbranega podjetja, in poudarja potrebo po natančnem upravljanju stroškov ter strateškem prilagajanju tržnim razmeram.

Izbrano podjetje za vodenje poslovnih knjig uporablja šestmestni kontni načrt, ki omogoča natančno klasifikacijo poslovnih dogodkov ter podrobnejše evidentiranje prihodkov in odhodkov. Poleg tega ima podjetje vzpostavljen sistem razčlenjenih stroškovnih mest, kar omogoča spremljanje stroškov po organizacijskih enotah, projektih in celo poslovnih partnerjih ter s tem prispeva k boljši stroškovni kontroli in učinkovitejšemu notranjemu poročanju. V kontnem planu podjetja so stroški zavarovanj ustrezno razvrščeni po naravi zavarovalnega kritja, kar omogoča pregledno evidentiranje in analizo posameznih vrst zavarovalnih premij. Osnovni in temeljni konto za evidentiranje zavarovanj je konto 415000, ki je poimenovan kot konto Ostale zavarovalne premije, ki zajema vse splošne stroške,

povezane z zavarovanji. Konto 415030 predstavlja zavarovanje odgovornosti, ki vključuje stroške zavarovanj, ki krijejo odgovornost podjetja za škodo, povzročeno tretjim osebam pri opravljanju dejavnosti. Konto 415050 predstavlja nezgodno zavarovanje ter zajema premije za zavarovanje zaposlenih za primer nezgode pri delu ali nezgode v času službene poti. Konto 415060 predstavlja transportno zavarovanje, torej nabavno stran, in je namenjeno evidentiranju stroškov zavarovanja blaga med prevozom, bodisi v notranjem prometu bodisi pri uvozu in izvozu. Konto 415070 predstavlja kargo zavarovanje, ki pomeni prodajno stran in pokriva stroške posebnih zavarovanj tovora pri mednarodnih prevozi. Konto 415100 predstavlja bančne garancije in ta konto se uporablja za zavarovalne premije, povezane z izdajo bančnih garancij, kjer zavarovalnica nastopa kot jamstvo. Takšna razporeditev kontov omogoča natančnejšo razmejitev stroškov glede na vrsto zavarovanja ter s tem pripomore k večji preglednosti, boljši analitični obravnavi in učinkovitejšemu upravljanju zavarovalnih stroškov v podjetju. V tabeli 3 prikazujemo stroške zavarovanj po kontih stroškov zavarovanj, ki predstavljajo stroške zavarovanj v izbranem podjetju med letoma 2021 in 2023.

Tabela 3: Stroški zavarovanj po vrstah zavarovanj v obdobju 2021–2023

Konto	Naziv konta	2023	2022	2021
415000	Ostale zavarovalne premije	158.500 €	143.000 €	135.000 €
415030	Zavarovanje odgovornosti	210.000 €	200.000 €	186.300 €
415050	Nezgodno zavarovanje	10.500 €	7.800 €	5.600 €
415060	Transportno zavarovanje	75.000 €	58.000 €	49.700 €
415070	Kargo zavarovanje	35.000 €	31.000 €	26.400 €
415100	Bančne garancije	11.000 €	10.200 €	7.000 €
Skupaj		500.000 €	450.000 €	410.000 €

Vir: lastno delo.

Kot je razvidno iz tabele 3, skupni stroški zavarovanj v obdobju 2021–2023 enakomerno naraščajo, kar je posledica širitve poslovanja, povečanja obsega osnovnih sredstev in premoženja podjetja, višjih zavarovalnih premij ter večjih zahtev poslovnih partnerjev. Leta 2021 je skupni strošek zavarovanj znašal 410.000 €, leta 2023 pa že 500.000 €, kar predstavlja skupno povečanje za 90.000 € oz. 21,95 % več v primerjavi z letom 2021. Največji delež v strukturi stroškov zavarovanj predstavlja zavarovanje odgovornosti, ki je v vseh treh letih najvišji posamezni strošek. V letu 2023 predstavlja 42 % vseh zavarovalnih stroškov. V primerjavi z letom 2021 se je ta strošek povečal za 23.700 €. Drugi največji strošek predstavljajo ostale zavarovalne premije, ki so se s 135.000 € povečale na 158.500 € v letu 2023. Ostale postavke so manjše po obsegu, vendar prav tako izkazujejo rast stroškov. Na podlagi navedenega lahko zatrdimo, da podjetje postopoma širi svoje poslovanje in vse pogostejše sodeluje pri večjih projektih, pri katerih je povečana izpostavljenost tveganjem in so potrebna dodatna jamstva, kar potrjuje tudi rast stroškov bančnih garancij. Postopno povečanje skupnih stroškov je poleg navedenih dejavnikov deloma tudi posledica inflacijskih gibanj v letih 2022 in 2023.

4.3 Knjigovodski proces prejetega računa stroška zavarovanja

Postopek obravnave prejetega računa za zavarovanje vključuje več faz, ki jih je treba natančno izvesti, da se zagotovi pravilna evidentiranost stroškov in skladnost s predpisi. Ko podjetje prejme račun s strani zavarovalnice, ga praviloma prejme v elektronski obliki, lahko pa tudi v papirni obliki. Glede na to, da izbrano podjetje uporablja elektronsko poslovanje, bo v nadaljevanju predstavljena izključno obravnava procesov v okviru digitalnega upravljanja dokumentacije in elektronskega računovodstva. Dokument se najprej zabeleži v evidenco prejete elektronske pošte. Knjigovodja je odgovoren za pravilne prenose prejetih računov v računovodski informacijski sistem ter za ustrezno evidentiranje podatkov v skladu z vsebino dokumenta. Kljub vzpostavljenim kontrolnim mehanizmom lahko pri obdelavi dokumentov pride do napak, bodisi zaradi človeškega dejavnika bodisi zaradi nepravilno izdanih oz. nepopolnih računov s strani dobavitelja. Proces se začne z vnosom računa in zaključi s knjiženjem v glavno knjigo ter pripravo za plačilo. Ko podjetje prejme račun zavarovalnice, mora najprej preveriti njegovo formalno pravilnost. To vključuje preverjanje obveznih sestavin računa, kot so podatki o izdajatelju, datumi, številka police, obdobje in vsebina zavarovanja, osnova za obračun, znesek z in brez DDV ter skupna vrednost računa. Pogosta pomanjkljivost je nepopolna navedba obdobja, na katero se zavarovanje nanaša, kar lahko oteži pravilno časovno razmejitev stroškov. Naslednji korak je vsebinski pregled. Ta zajema preverjanje, ali je storitev, navedena na računu, skladna z veljavno pogodbo ali zavarovalno polico. Odgovorna oseba preveri, ali so pogoji zavarovanja, zneski in datumi usklajeni z dogovorjenimi. Pomembno je tudi ugotoviti, ali gre za strošek, ki bremeni podjetje, ali pa gre za zavarovanje, ki bi ga morali povrniti zaposleni ali tretja oseba. Po potrditvi se račun evidentira v računovodskem sistemu. Določi se ustrezen konto iz kontnega plana (npr. 415030 za zavarovanje odgovornosti) ter stroškovno mesto, ki izraža, kateri oddelek nosi strošek. V kolikor je to potrebno, je treba strošek tudi ustrezno časovno razmejiti. Sledi knjiženje v glavno knjigo, pri čemer se strošek zavarovanja evidentira v breme, obveznost do dobavitelja pa v dobro. Pomembno je, da je račun pravočasno knjižen, saj to vpliva na pravilno prikazano poslovno uspešnost in obveznosti podjetja. Pri tem postopku so možne pomanjkljivosti, kot so zamude pri potrjevanju, napačna razporeditev na konte ali napačna razmejitev stroškov. Zato je ključnega pomena, da podjetje vzpostavi notranje kontrole, ki vključujejo odgovornost za preverjanje in potrditev računa, jasna navodila za razporejanje stroškov ter redne preglede skladnosti. Celovita in dosledna obravnava prejetih računov za zavarovanja je temelj za transparentno finančno poročanje, učinkovit nadzor nad stroški ter skladnost z davčno in računovodsko zakonodajo.

Omeniti je treba tudi napake, ki se pojavljajo pri takšnih standardiziranih postopkih in pomembno vplivajo na pravilno evidentiranje stroškov. Vnos prejetih računov v računovodski sistem predstavlja ključen proces pri zagotavljanju točnosti finančnih evidenc in skladnosti z davčno zakonodajo. Kljub uvedbi elektronskega poslovanja in naprednih informacijskih rešitev se v praksi še vedno pojavljajo različne napake, ki lahko pomembno vplivajo na kakovost računovodskih podatkov ter uspešnost nadaljnjih poslovnih odločitev.

Pogosta napaka je nepravilno prenesen znesek računa ali napačen vnos datuma izdaje in zapadlosti. Takšne napake lahko povzročijo nepravilno časovno razmejitev stroškov ali celo zamude pri plačilu, kar vpliva na likvidnost podjetja. Druga kritična napaka je napačna izbira konta ali stroškovnega mesta, kar izkrivlja stroškovne analize in poročanje po organizacijskih enotah. Napačna razporeditev zneska je posebej problematična pri kompleksnejših stroških, kot so zavarovanja, ki se nanašajo na daljša časovna obdobja. Posebno pozornost je treba nameniti pravilni obravnavi DDV. Napačna klasifikacija DDV-ja, zlasti pri računih iz tujine ali oproščenih storitvah, lahko vodi do davčnih nepravilnosti in napak v obračunih, kar ima lahko resne posledice ob morebitnem davčnem pregledu. Prav tako se pogosto zgodi, da račun ni vsebinsko potrjen s strani odgovorne osebe, kar pomeni, da ni zagotovila, da je bila storitev dejansko opravljena oziroma da je skladna s pogodbo ali naročilnico.

Pogosta napaka je podvajanje računov – bodisi zaradi ročnega vnosa brez preverjanja obstoječih dokumentov bodisi zaradi tehnične napake pri prenosu iz e-pošte ali skeniranih dokumentov. Poleg tega se pojavlja tudi napačna ali opuščena časovna razmejitev, zlasti pri zavarovalnih premijah, ki pokrivajo več obračunskih obdobj. Za zmanjšanje tveganj, povezanih z navedenimi napakami, je priporočljivo vzpostaviti sistem notranjih kontrol, vključiti avtomatska opozorila v informacijskem sistemu, redno usposabljanje osebje ter uporabljati standardizirane postopke potrjevanja in razvrščanja računov. Za zagotavljanje pravilnosti in zanesljivosti računovodskih podatkov je pomembno, da se v podjetju izvajajo tudi redne kontrole knjiženja. Te kontrole omogočajo pravočasno zaznavanje napak, kot so nepravilno izbrani konti, napačna stroškovna mesta, manjkajoče razmejitve ali nepravilno obravnavan DDV. Pomembno vlogo pri tem ima kontroling, ki z analizo odstopanj, primerjavami z načrti in preteklimi obdobji ter vsebinskim pregledom stroškovnih mest lahko hitro zazna neskladja in nepravilnosti v knjiženju. Njegove ugotovitve služijo kot osnova za odpravo napak in izboljšanje notranjih kontrol, hkrati pa prispevajo k večji kakovosti finančnega poročanja in poslovnega odločanja.

4.4 Digitalizacija računovodstva v izbranem podjetju

Izbrano podjetje se zaveda pomena digitalizacije poslovnih procesov kot ključnega elementa za povečanje učinkovitosti, preglednosti in zanesljivosti finančnega poslovanja. V okviru tega strateškega usmerjanja aktivno uvaja sistem digitalnega prepisovanja prejetih računov, s čimer želi postopoma nadomestiti ročni vnos in zmanjšati možnost napak. Proces temelji na uporabi naprednih orodij za optično prepoznavanje podatkov (angl. Optical Character Recognition, v nadaljevanju OCR) ter avtomatiziranem uvozu elektronskih računov v standardizirani obliki, imenovanem e-SLOG, kar omogoča neposredno povezavo z računovodskim informacijskim sistemom. Trenutno poteka faza testiranja delovanja programske opreme ter prilagajanja internih kontnih pravil in klasifikacij stroškov. Poseben poudarek je namenjen tudi usposabljanju zaposlenih, ki bodo vključeni v obdelavo digitalnih dokumentov, ter zagotavljanju dvostopenjskih kontrol, s katerimi se preverja pravilnost

prepisanih podatkov pred knjiženjem. Podjetje s tem pristopom ne sledi le sodobnim tehnološkim trendom, temveč krepi tudi notranje kontrole in ustvarja temelje za dolgoročno optimizacijo računovodskih procesov. Digitalizacija prepisov računov predstavlja pomemben korak k celoviti digitalni transformaciji poslovanja.

Digitalni prepisi računov predstavljajo sodoben pristop k obdelavi prejete vhodne dokumentacije. Za podjetja vključno z našim izbranim podjetjem, ki prejema večjo količino računov, je bolje, da uvedejo tovrstne rešitve, saj te bistveno zmanjšajo potrebo po ročnem vnosu ter s tem napake in čas obdelave. S tem se uvede uvoz in prepoznavanje računov v skladu z zakonskimi zahtevami, sledi vpeljava potrjevalnega sistema, kjer se digitalni račun potrdi s strani odgovorne osebe – vsebinsko in formalno. S tem dosežemo tudi integracijo z računovodskim informacijskim sistemom, kar omogoča neposredno knjiženje po prednastavljenih pravilih (npr. po dobavitelju, vrsti stroška, stopnji DDV-ja). Sledi vzpostavitev kontrolnih točk, kjer se preverja skladnost med prepisanim računom in dejansko prejeto vsebino. Pomembno je tudi redno posodabljanje šifrantov in pravil knjiženja, da se zagotovi ustrezna klasifikacija stroškov.

Izbrano podjetje v uvajanju digitalnega prenosa računov prepozna pomembno prednost z vidika zmanjševanja napak, ki so sicer pogoste pri ročnem vnosu podatkov. Avtomatizirani postopki bistveno zmanjšajo tveganje za napačen vnos ključnih informacij, kot so nepravilno izbrani dobavitelj, napačen znesek, datum, valuta ali druge vsebinske postavke. Poleg tega digitalna tehnologija omogoča občutne časovne prihranke, saj se obdelava velikega števila računov izvaja hitreje, kar pomembno razbremeni računovodsko službo in prispeva k večji operativni učinkovitosti. Digitalizacija zagotavlja tudi večjo sledljivost in transparentnost celotnega procesa. Vsak dokument je elektronsko zabeležen in opremljen z ustreznimi metapodatki, kar omogoča natančen vpogled v potek potrjevanja, knjiženja in plačila. Takšna sistemska zasnova zagotavlja boljši nadzor nad dokumentacijo. Poleg tega digitalni pristop omogoča boljšo povezljivost z ostalimi informacijskimi sistemi podjetja. Elektronski računi se enostavno integrirajo s sistemi za plačila, analitiko ter elektronskim arhivom, kar zagotavlja večjo podatkovno skladnost in enotno obravnavo poslovnih dogodkov. Pomembna prednost se kaže tudi v zmanjšani potrebi po fizičnem arhiviranju, kar ne le poenostavi upravljanje z dokumenti, temveč prispeva tudi k bolj trajnostnemu in okoljsko odgovornemu poslovanju podjetja.

Digitalizacija računovodskih procesov, zlasti na področju prejema in obdelave računov, prinaša številne prednosti, vendar je hkrati povezana tudi z določenimi izzivi in omejitvami, ki jih je treba ustrezno obvladovati. Eden najpogostejših izzivov pri uporabi OCR je napačna prepoznavna podatkov. Tehnologija sicer omogoča avtomatsko zajemanje podatkov iz skeniranih ali elektronskih dokumentov, vendar je njena natančnost močno odvisna od kakovosti vhodnega dokumenta. Slabo skenirani računi, slaba resolucija, rokopisi ali nestandardni formati lahko privedejo do napačno prebranih ključnih podatkov, kot so zneski, datumi, davčne številke ali številke računov. Takšne napake zahtevajo dodatno ročno

preverjanje in popravljanje, kar zmanjšuje učinkovitost avtomatizacije. Poleg tehničnih omejitev ostaja tudi potreba po validaciji vsebine, kar pomeni, da mora biti vsak račun vsebinsko in formalno pregledan s strani pristojne osebe. To vključuje preverjanje skladnosti z naročili, pogodbami in internimi pravili podjetja. Digitalizacija torej ne odpravlja v celoti človeškega faktorja, ampak zahteva dobro organiziran sistem potrjevanja dokumentov, ki mora biti del integriranega procesa. Uvedba digitalnih rešitev pomeni tudi finančno in organizacijsko investicijo. Podjetja se soočajo s stroški nakupa ali najema programske opreme, vzpostavitev ustrezne informacijske podpore ter usposabljanjem zaposlenih, ki morajo razumeti tako tehnične kot tudi vsebinske vidike novega sistema. Brez ustrezne podpore in znanja lahko pride do napačne uporabe sistema, kar povečuje tveganje za napake. Dodatna omejitev se kaže pri obdelavi netipskih računov, kot so računi iz tujine, kompleksne večpostavčne fakture ali specifični računi z več valutnimi vrsticami in podrobnostmi. Takšni dokumenti pogosto ne sledijo standardnim oblikam, zato avtomatska obdelava ni vedno zanesljiva. V teh primerih je potrebna večja mera ročnega posega, kar podaljšuje čas obdelave in zmanjšuje prednosti avtomatizacije. Kljub navedenim izzivom ostaja digitalizacija pomemben korak k optimizaciji poslovanja, vendar jo je treba uvajati postopno, z jasno opredeljenimi kontrolami in tehnično podporo.

Uvajanje napredne digitalne tehnologije v knjigovodske procese predstavlja pomemben korak k avtomatizaciji administrativnih opravil, zlasti na področju obdelave prejetih računov. Z uporabo elektronskih dokumentov, avtomatskih prenosov ter integracije z računovodskimi informacijskimi sistemi se bistveno pohitri sam proces knjiženja, saj sistem samodejno prepozna ključne podatke, jih razvrsti po ustreznih kontih in jih pripravi za knjiženje brez potrebe po ročnem vnosu. Tak pristop ne le pospešuje obdelavo dokumentacije, temveč zmanjšuje tudi število napak, povezanih s človeškim faktorjem. S tem se sprosti velik del časa, ki so ga knjigovodje doslej namenjali rutinskemu delu. Na dolgi rok to pomeni, da bo vloga knjigovodje v tem delu procesa postopoma upadala, saj bodo naloge, kot so vnos podatkov, razvrščanje dokumentov in osnovno knjiženje, prevzeli avtomatizirani sistemi. Knjigovodje se bodo lahko usmerili v zahtevnejša in bolj analitična področja, kot so kontrola podatkov, poročanje ter sodelovanje pri finančnem planiranju. Digitalizacija tako ni le tehnična nadgradnja, temveč strateška usmeritev, ki spreminja naravo knjigovodskega dela ter prispeva k večji učinkovitosti in dodani vrednosti celotnega računovodstva.

4.5 Pomen umetne inteligence za računovodenje

Uporaba umetne inteligence (v nadaljevanju UI) za izboljšanje procesa knjigovodenja in računovodenja lahko podjetju prinese številne prednosti. Ta tehnologija samodejno prepozna podatke na prejetem računu, kot so zneski, davčne stopnje, podatki o dobavitelju in datum računa. Z uporabo tehnologij, kot so optično prepoznavanje znakov in strojno učenje, lahko hitro in natančno prenese te podatke v računovodski sistem brez potrebe po ročnem vnosu, kar zmanjša človeške napake in prihrani čas pri obdelavi podatkov. Tehnologija je zverzirana

do te mere, da prepozna, kateri strošek je povezan z računom, in ga pravilno razvrsti na ustrezne konte (npr. stroški zavarovanj, časovne razmejitve stroškov). Prav tako lahko prepozna posebnosti, kot so DDV in plačilni roki. Sposobna je samodejno izračunati mesečne stroške, če je račun vezan na časovno razmejevanje (npr. letni strošek zavarovanja, ki se razmeji mesečno). Na podlagi prejetih podatkov samodejno knjiži mesečne zneske na ustrezne račune in prilagaja davčne obveznosti. Izvede tudi preverjanje napak na računu, kot so napačno obračunan DDV, nepravilni zneski ali napake v poslovnih informacijah. S pomočjo vgrajenih algoritmov za preverjanje podatkov lahko opozori računovodje na morebitne napake ali neskladnosti, kar povečuje natančnost knjiženja. Enostavno integrira podatke iz prejetih računov v obstoječe celovite poslovne in računovodske sisteme (angl. Enterprise Resource Planning system, v nadaljevanju ERP sistemi). S tem podjetje zagotovi usklajenost med različnimi poslovnimi sistemi, kar omogoča hitro in natančno knjiženje ter poročanje. S pomočjo analize preteklih podatkov lahko umetna inteligenca predvidi prihodnje stroške na podlagi trenda in zgodovine. To omogoča boljše načrtovanje proračuna in denarnega toka ter pomaga pri optimizaciji finančnega poslovanja. Ima sposobnost samodejno prepoznati pravilno davčno stopnjo za različne vrste stroškov in zagotoviti natančen obračun DDV-ja. Prav tako lahko spremlja spremembe v zakonodaji in prilagodi obračun DDV-ja, da podjetje ostane v skladu z lokalnimi predpisi, kar zmanjša tveganje za napake pri davčnih obračunih. Omogoča hitro ustvarjanje poročil in analiz npr. o stroških zavarovanj ter obveznostih do dobaviteljev. Podjetje lahko na ta način natančno spremlja stanje svojih obveznosti in pripravi finančne napovedi na podlagi realnih podatkov, kar pomaga pri odločanju na strateški ravni. Z bolj natančnim in hitrim knjiženjem ter optimizacijo obvladovanja denarnih tokov lahko pripomore k izboljšanju likvidnosti podjetja. To se doseže z bolj natančnim časovnim razmejevanjem stroškov in izboljšanim spremljanjem plačilnih rokov, kar zmanjšuje zamude pri plačilih. Prav tako lahko samodejno generira opomine in obvestila za zamude pri plačilih, s čimer podjetje ohranja dobro poslovno prakso in pravočasno obvladuje plačilne obveznosti. To zmanjšuje potrebo po ročnem usklajevanju in sledenju temeljitim informacijam o dobaviteljih.

Uporaba UI pri knjiženju prejetih računov za stroške zavarovanj omogoča večjo natančnost, hitrost in učinkovitost v računovodskih procesih. S tem podjetje zmanjša napake, poveča produktivnost ter pridobi boljši vpogled v finančno stanje, kar pripomore k boljši poslovni odličnosti in obvladovanju tveganj.

Kljub številnim prednostim uporabe UI pri knjiženju obstajajo tudi določene omejitve, ki jih je treba upoštevati pri implementaciji te tehnologije. Poleg tega je treba zagotoviti ustrezno kompatibilnost računalniške opreme, kar predstavlja dodaten izziv pri uvajanju UI v računovodske procese. Ena od glavnih omejitev je, da tehnologija optičnega prepoznavanja znakov, ki se uporablja za skeniranje in prepoznavanje podatkov z računov, še vedno ni povsem brez napak. Zlasti pri manj kakovostnih ali slabo strukturiranih računih lahko pride do napačnega prepoznavanja podatkov, kar vpliva na natančnost knjiženja. Nepopolni ali napačni podatki lahko zahtevajo ročne popravke, kar zmanjša učinkovitost celotnega

procesa. Obstaja omejitev pri razumevanju kompleksnih situacij in konteksta. Če je račun nejasen ali vsebuje neobičajne pogoje (npr. posebne pogodbe, popuste, dodatne obveznosti), morda ne bo sposobna pravilno interpretirati vseh podrobnosti. To pomeni, da lahko pride do napačnega knjiženja, še posebej v primerih, ki presegajo standardne postopke. UI je pogosto zasnovana za obvladovanje standardnih primerov, vendar se lahko težko prilagodi specifičnim potrebam podjetja ali industrije. Podjetja z edinstvenimi računovodskimi praksami ali zahtevami morda ne bodo mogla v celoti izkoristiti prednosti, če prilagoditve niso možne ali predstavljajo prevelik finančni strošek. Kljub napredku ostaja človeški nadzor ključnega pomena za preverjanje, ali je knjiženje pravilno izvedeno. V primerih napak, ki jih tehnologija ne more odkriti (npr. nepravilna klasifikacija stroškov, napačno obračunan DDV), je potreben človeški vnos popravkov, kar zmanjšuje učinkovitost in lahko vodi do napak. Eden večjih izzivov je zagotavljanje, da je UI združljiva z obstoječimi ERP sistemi. Mnoge starejše programske rešitve morda ne podpirajo naprednih funkcij UI ali pa jih je treba drastično prilagoditi, da bi omogočile nemoteno integracijo. Te prilagoditve so lahko finančno in predvsem časovno zelo zahtevne. Zahteva tudi veliko računalniške moči, še posebej za obdelavo velikih količin podatkov in izvajanje naprednih algoritmov. To pomeni, da so za uspešno implementacijo potrebni ustrezni strežniki, programska oprema in druge računalniške komponente, ki jih poznajo le usposobljeni računalniški programerji. Podjetja, ki nimajo ustrezne infrastrukture, bodo morda morala vlagati v nadgradnjo svojih IT sistemov. UI za obdelavo finančnih podatkov zahteva ustrezno zaščito in varnost, da se prepreči dostop nepooblaščenih oseb do občutljivih informacij. Kljub temu da omogoča avtomatizacijo procesov, lahko povzroči tudi varnostna tveganja, če ni pravilno zaščiten. Pomanjkanje ustreznih varnostnih ukrepov lahko povzroči izgubo podatkov, kršitve zasebnosti ali celo finančne goljufije. Kompatibilnost z obstoječo infrastrukturo ni vedno zagotovljena, zlasti če podjetje raste in se spreminjajo njegovi poslovni procesi. To pomeni, da bo treba UI prilagajati in nadgrajevati v skladu z rastočimi potrebami podjetja. Vzdrževanje takšnih naprednih visokotehnoloških sistemov zahteva strokovno znanje, kar lahko pomeni dodatne stroške za podjetja.

Kljub temu da prinaša številne prednosti pri knjigovodenju, je pomembno upoštevati tudi njene omejitve in izzive, ki jih prinaša. Podjetja morajo skrbno načrtovati integracijo le te z obstoječimi računovodskimi sistemi ter zagotoviti ustrezno računalniško infrastrukturo in varnostne ukrepe. Prav tako je ključno, da podjetje ohrani človeški nadzor nad ključnimi postopki, da bi zmanjšalo tveganje za napake.

4.6 Kontroling stroškov zavarovanj

Kontroling stroškov v izbranem podjetju predstavlja ključen del notranjega nadzora in upravljanja poslovanja, saj omogoča sprotno spremljanje učinkovitosti rabe virov ter zagotavlja temelje za kakovostno finančno odločanje. V sodobnem industrijskem podjetju, kot je izbrano podjetje, ki deluje na področju proizvodnje elektronskih komponent, je kontroling tesno povezan z optimizacijo proizvodnih procesov, obvladovanjem materialnih

stroškov ter zagotavljanjem dobičkonosnosti posameznih projektov. Naloga kontrolinga v izbranem podjetju je sistematično zbiranje, analiziranje in interpretacija podatkov o stroških ter priprava informacij, ki so vodstvu v pomoč pri sprejemanju odločitev. Kontroling skrbi za oblikovanje proračuna, spremljanje realizacije v primerjavi s planom, ugotavljanje odstopanj ter podajanje predlogov za korektivne ukrepe. Poseben poudarek je na ugotavljanju učinkovitosti porabe virov glede na načrtovane cilje, kar je v hitro spreminjajočem se poslovnem okolju ključnega pomena za dolgoročno uspešnost podjetja. V podjetju se spremljanje stroškov izvaja na več ravneh. Prva raven zajema stroškovna mesta, ki omogočajo razporeditev stroškov po posameznih organizacijskih enotah (npr. proizvodnja, vzdrževanje, razvoj). Druga raven vključuje stroškovne nosilce, kjer se stroški zbirajo po projektih, izdelkih ali naročilih, kar omogoča izračun dejanske lastne cene. Tretja raven pa vključuje analize odstopanj med planiranimi in dejanskimi stroški, s pomočjo katerih kontroling ugotavlja morebitna odstopanja in njihovo vsebinsko utemeljenost. Poleg klasičnega računovodskega spremljanja stroškov izbrano podjetje uporablja tudi sodobna orodja poslovne analitike, ki omogočajo sprotno vizualizacijo podatkov, simulacije ter projekcije prihodnjega razvoja. To pripomore k bolj proaktivnemu pristopu pri obvladovanju stroškov in omogoča hitro odzivanje na spremembe v poslovnem okolju. Kontroling ima v podjetju tudi vlogo povezovalca med oddelki – sodeluje z vodji proizvodnje, nabave, razvoja in prodaje ter zagotavlja, da so vsi deležniki informirani o finančnih posledicah svojih odločitev. S tem podjetje krepi stroškovno zavest zaposlenih in prispeva k boljši finančni disciplini. Skupno gledano kontroling v izbranem podjetju ni zgolj funkcija nadzora, temveč orodje za strateško upravljanje uspešnosti in konkurenčnosti.

4.7 Analiza ključev za razporejanje stroškov zavarovanj

Ključni za deljenje stroškov zavarovanj po stroškovnih mestih v proizvodnem podjetju temeljijo na načelu smiselne in pravične razporeditve stroškov, ki zagotavlja realno sliko stroškovne obremenitve posameznih organizacijskih enot oziroma procesov. Pravilna razporeditev zavarovalnih stroškov je ključna za ustrezno analiziranje stroškovne učinkovitosti in podporo odločanju v okviru kontrolinga.

V izbranem podjetju smo si za primer izbrali premoženjsko zavarovanje in ključ, po katerem izbrano podjetje razporeja stroške na posamezno stroškovno mesto. Kot je razvidno iz enačbe (1) izbrano podjetje za ključ imenovan premoženjsko zavarovanje, knjiži kot kvocient stroškovna mesta in celotne površine podjetja.

$$\text{Ključ za premoženjsko zavarovanje} = \frac{\text{Stroškovna mesta}}{\text{Celotna površina podjetja}} \quad (1)$$

V izbranem podjetju, ki deluje v proizvodni dejavnosti, je smiselno in strokovno upravičeno, da se stroški premoženjskega zavarovanja razporedijo po stroškovnih mestih glede na neto uporabno površino, ki jo posamezno stroškovno mesto zaseda v okviru skupne površine podjetja. Ta metoda temelji na predpostavki, da višina premoženjskega zavarovanja korelira

z velikostjo prostorov, ki jih posamezni oddelek uporablja. Na podlagi tega deleža se skupni strošek premoženjskega zavarovanja proporcionalno razporedi na ustrezna stroškovna mesta. Tabela 4 tako predstavlja površino podjetja in deleže po stroškovnih mestih izbranega podjetja, na podlagi katerega podjetje oblikuje ključ za razporejanje stroškov.

Tabela 4: Površina podjetja in deleži po stroškovnih mestih izbranega podjetja

Stroškovno mesto	Površina (m²)	Odstotek
Proizvodnja	3430	48,34 %
Režija	1799,7	25,37 %
Skladišče materiala	724,4	10,21 %
Skladišče gotovih izdelkov	333,7	4,70 %
RKP	123,8	1,74 %
Razvoj	122,7	1,73 %
Konstrukcija	122,1	1,72 %
Tehnologija	102,8	1,45 %
Vzdrževanje	97,4	1,37 %
QS	91,4	1,29 %
Proizvodnja – režija	64,3	0,91 %
Servis	48,6	0,68 %
Vhodna kontrola	18,5	0,26 %
Ekologija in VZD	15,7	0,22 %
Skupna vsota	7095,1	100,00 %

Vir: Izbrano podjetje (2025).

Prednost uporabe površinsko utemeljenega ključa za razporeditev stroškov premoženjskega zavarovanja je v njegovi pravičnosti in preglednosti, saj se stroški porazdelijo sorazmerno z dejansko izrabo nepremičnin s strani posameznih organizacijskih enot. Takšna metoda omogoča natančnejše spremljanje stroškovne obremenitve znotraj podjetja ter s tem boljše upravljanje stroškov po stroškovnih mestih. Hkrati predstavlja ta pristop standardizirano rešitev, ki se zlahka integrira v informacijski sistem podjetja, s tem mislimo ERP sistem, kjer se lahko razporeditev izvaja avtomatizirano in skladno z vnaprej določenimi parametri. To pripomore k večji učinkovitosti obdelave podatkov, zmanjšuje možnost napak pri ročnem vnosu in prispeva k doslednemu knjiženju zavarovalnih stroškov. Dodatna prednost takšne razporeditve je v večji revizijski sledljivosti, saj je metoda objektivna, ponovljiva in ustrezno dokumentirana. V primeru revizij je ključ enostavno razložljiv, kar krepi zaupanje v kakovost finančnega poročanja podjetja ter podpira načela transparentnega računovodenja.

4.8 Metodologija raziskave

Za empirični del magistrskega dela smo se odločili za uporabo kvalitativne metode v obliki strukturiranega intervjuja. Opravili smo dva intervjuja z osebama z različnih področij računovodstva in financ, da bi dobili različna vpogleda na sistem beleženja stroškov v

izbranem podjetju. Sogovornik A je vodja financ in računovodstva v izbranem podjetju, sogovornik B pa je knjigovodja v izbranem podjetju. Vprašanja smo imeli vnaprej pripravljena. Intervjuja smo opravili v poslovnih prostorih izbranega podjetja v začetku februarja 2025.

Sogovornik A:

- Kakšen sistem spremljanja stroškov zavarovanj imate vzpostavljen v podjetju?
- S katerimi izzivi se najpogosteje srečujete pri beleženju in analiziranju stroškov zavarovanj?
- Kako vključujete informacije o stroških zavarovanj v procese odločanja in finančno načrtovanje?
- Kakšen je uvid glede učinkovitega spremljanja stroškov zavarovanj?
- Kako pomembno je v podjetju spremljanje stroškov zavarovanj terjatev in zakaj ste se odločili za uvedbo tega procesa?
- Kje vidite možne izboljšave v procesu spremljanja stroškov?

Sogovornik B:

- Kakšno vlogo ima pravilno knjiženje stroškov zavarovanj v računovodskem procesu podjetja?
- Kako v podjetju praktično poteka knjiženje stroškov zavarovanj?
- S katerimi izzivi se pri knjiženju stroškov zavarovanj najpogosteje srečujete?
- Kako zagotovite, da je knjiženje stroškov zavarovanj skladno z računovodskimi standardi in internimi pravili podjetja?

Osebi, s katerima smo opravili intervjuja, sta poimenovani kot sogovornik A in B zaradi zagotavljanja anonimnosti. Odgovore obeh bomo pisali v moškem spolu in bodo predstavljeni v poglavju Analiza intervjujev, kjer na koncu vsakega intervjuja dodamo svoj pogled na dobljene odgovore, ki se prepletajo z obravnavanim teoretičnim delom v pričujočem delu.

4.8.1 Intervju s sogovornikom A

Sogovornik A, vodja financ v izbranem podjetju, nam je podal strokovne odgovore na vnaprej pripravljena vprašanja, s katerimi smo želeli osvetliti sistem spremljanja stroškov zavarovanj v podjetju. V odgovoru na prvo vprašanje je sogovornik A pojasnil, da ima podjetje vzpostavljen strukturiran in transparenten sistem za spremljanje stroškov zavarovanj, ki pa ne zajema le zavarovanj, temveč celoten stroškovni segment poslovanja. Vsako zavarovanje se vodi ločeno na analitičnem kontu, kar omogoča natančno spremljanje stroškov po vrstah in obračunskih obdobjih. Stroški se evidentirajo ob prejemu računov, ob tem pa se sproti preverja skladnost z veljavnimi pogodbami in zavarovalnimi policami.

Izpostavil je tudi, da v podjetju izvajajo redne interne kontrole, katerih namen je zagotavljanje pravilnosti knjiženj in časovne usklajenosti stroškov. Sogovornik A je v podjetju odgovoren za sklepanje zavarovalnih poslov ter v okviru finančnega oddelka samostojno ureja vse zadeve, povezane z zavarovanji. Ostale sodelavke v knjigovodstvu skrbijo zgolj za knjiženje prejetih računov, medtem ko se računovodkinja vključuje v spremljanje stroškov zavarovanj le v primeru potrebe po analitični obravnavi.

Pri drugem vprašanju je sogovornik izpostavil, da zaradi natančno definiranih internih postopkov večjih izzivov pri beleženju in analiziranju stroškov zavarovanj ne zaznavajo. Največjo pozornost namenjajo pravilni časovni razmejitvi stroškov, zlasti v primeru večletnih zavarovalnih polic, kjer je ključnega pomena ustrezna porazdelitev stroškov glede na obdobja. Poudaril je, da z vzpostavljenimi kontrolnimi mehanizmi zagotavljajo visoko stopnjo točnosti, dodatno pa zaposlene redno izobražujejo z namenom stalnega strokovnega razvoja na tem področju.

Na tretje vprašanje je sogovornik A odgovoril, da so informacije o stroških zavarovanj integralni del finančnega načrtovanja in priprave proračunov. Redno izvajajo analize stroškov glede na pretekla obdobja ter pričakovana gibanja, kar jim omogoča natančno napovedovanje prihodnjih obveznosti. Omenil je tudi, da so ti podatki pomemben dejavnik v procesu odločanja pri izbiri najprimernejših zavarovalnih produktov in ponudnikov.

Glede učinkovitega spremljanja stroškov zavarovanj je sogovornik poudaril, da je to ključno za stabilno in pregledno poslovanje podjetja. Natančno beleženje in analiza stroškov omogočata zmanjševanje finančnih tveganj, optimizacijo stroškovne učinkovitosti ter izboljšanje kakovosti informacij, ki so podlaga za strateško odločanje. Ob tem je izpostavil, da vzpostavljeni sistem spremljanja omogoča visoko stopnjo transparentnosti in hitro odzivanje na morebitna odstopanja.

Na vprašanje o spremljanju stroškov zavarovanj terjatev je sogovornik A odgovoril, da je to za podjetje izjemnega pomena, saj zavarovanje terjatev predstavlja pomemben zaščitni mehanizem pred tveganji neplačil. Proces sistematičnega spremljanja so uvedli z namenom zagotavljanja finančne varnosti in stabilnosti ter zmanjšanja kreditne izpostavljenosti podjetja. Učinkovito spremljanje jim omogoča tudi boljše upravljanje denarnih tokov ter večjo predvidljivost prihodkov.

Na zadnje vprašanje je sogovornik A samozavestno odgovoril, da je obstoječi sistem spremljanja stroškov zavarovanj v podjetju izredno učinkovit. Kljub temu se v podjetju zavedajo pomena stalnega napredka, zato iščejo priložnosti za izboljšave, predvsem v smeri digitalizacije procesov in uvedbe naprednejših analitičnih orodij, ki bi omogočila še hitrejša in bolj poglobljene analize. Njihov dolgoročni cilj je nenehno nadgrajevanje obstoječih postopkov in ohranjanje visoke ravni notranjih kontrol.

4.8.2 Intervju s sogovornikom B

Sogovornik B opravlja delo knjigovodje v izbranem proizvodnem podjetju. V nadaljevanju predstavljamo njegove odgovore na vnaprej pripravljena vprašanja kot tudi nekatere dodatne komentarje, za katere smo ocenili, da so pomembni in koristni za namen našega raziskovanja.

V uvodnem delu pogovora smo sogovorniku predstavili tematiko magistrskega dela, nato pa smo se osredotočili na namen evidentiranja in natančnega spremljanja stroškov in stroškov zavarovanj z vidika knjigovodstva. Sogovornik B je poudaril, da je vloga knjigovodje pri obravnavi stroškov zavarovanj ključna za oblikovanje natančne finančne slike podjetja. Opozoril je, da stroški zavarovanj predstavljajo pomemben delež v strukturi stroškov, zato je doslednost pri njihovem knjiženju še posebej pomembna. Izpostavil je tudi, da zavarovanja ne predstavljajo zgolj stroška, temveč so temeljni instrument zaščite podjetja pred poslovnimi tveganji.

Na drugo vprašanje, vezano na pravilno knjiženje stroškov, je sogovornik B odgovoril, da je natančno knjiženje ključno za zagotavljanje točnosti finančnih izkazov. Stroški zavarovanj neposredno vplivajo na višino poslovnih stroškov ter posledično na rezultate poslovanja, poleg tega pa omogočajo tudi analizo stroškovne učinkovitosti in presojo donosnosti poslovnih odločitev. Ob tem je dodal, da se z analizo natančnih števil v preteklosti ni poglobljeno ukvarjal, ker ga nikoli ni niti zanimalo, kakšna je višina teh stroškov. Tukaj je tudi omenil, da zaradi velikosti podjetja in strukture dela nima časa in skorajda ne interesa, da bi se s tem podrobneje ukvarjal. Sogovornik B je pojasnil, da ob prejemu računa za zavarovanje najprej preveri njegovo pravilnost in skladnost s pogodbenimi določili. Račun nato knjiži na ustrezen analitični konto v okviru stroškov zavarovanj. V primeru nejasnosti se posvetuje z izkušenejšo računovodkinjo, ki mu svetuje glede izbire pravega konta in načina knjiženja. Posebej je opozoril, da v primeru letnih polic izvede časovno razmejitev stroškov, pri čemer pogosto potrebuje dodatno strokovno pomoč, saj sam ni tako strokovno podkovan in nima toliko znanja na tem področju, saj se je v preteklosti ukvarjal le z materialnim delom knjigovodstva.

V odgovoru na tretje vprašanje je sogovornik izpostavil, da so največji izzivi pri knjiženju stroškov zavarovanj izbira ustreznega konta in pravilna časovna razmejitev stroškov. V teh primerih se vedno posvetuje z bolj izkušenimi sodelavci.

Pri zadnjem vprašanju pa je poudaril, da se pri knjiženju stroškov zavarovanj dosledno upoštevajo SRS ter načela časovnega razmejevanja in pravilnega razvrščanja. Delo poteka skladno z internim pravilnikom podjetja, ki določa postopke preverjanja dokumentacije, pravila analitičnega spremljanja stroškov in kriterije za njihovo časovno razmejitev. Sogovornik B je ob tem poudaril, da zaradi manj izkušenj in znanja še ne deluje povsem samostojno, zato pri zahtevnejših knjiženjih vedno poišče pomoč nadrejenih ali izkušenejših sodelavcev.

4.9 Analiza intervjujev

Iz intervjuja sogovornika A izhaja, da ima podjetje vzpostavljen sistematičen in pregleden pristop k obravnavi stroškov zavarovanj, ki je vključen v širši okvir spremljanja celotnih poslovnih stroškov. Ključna prednost tega sistema je strukturirano analitično evidentiranje posameznih vrst zavarovanj, kar podjetju omogoča natančno razporejanje stroškov po vrstah zavarovanj in obračunskih obdobjih. Tak pristop prispeva k večji transparentnosti ter omogoča ustrezno kontrolo nad stroškovnim vidikom zavarovalnih poslov. Stroški zavarovanj se evidentirajo ob prejemu računov, pri čemer se sproti preverja njihova skladnost z obstoječimi pogodbami in zavarovalnimi policami. Ta kontrolni mehanizem zmanjšuje tveganje napak pri knjiženju ter zagotavlja časovno usklajenost obračuna. Nadalje je v podjetju vzpostavljen sistem rednih internih kontrol, kar dodatno prispeva k zagotavljanju računovodske pravilnosti in skladnosti s pogodbenimi določili. Organizacijsko gledano je za področje zavarovanj zadolžen sogovornik A, ki v okviru finančnega oddelka samostojno vodi in ureja vse aktivnosti, povezane z zavarovalnimi posli. Operativna obdelava, kot je knjiženje prejetih računov, je v domeni sodelavk v knjigovodstvu, medtem ko se računovodkinja vključuje zgolj v primeru analitične potrebe po podrobnejši obravnavi stroškov. Takšna delitev nalog omogoča jasno razmejitev odgovornosti, učinkovito obvladovanje zavarovalnih stroškov ter pripomore k večji preglednosti in obvladljivosti poslovnih procesov v podjetju.

Zagotovil nam je tudi, da večjih težav pri knjiženju nimajo. Stroški se evidentirajo ločeno po vrstah zavarovanj na analitičnih kontih, kar omogoča pregledno in natančno spremljanje tako po vsebini kot po časovnih obdobjih. Glede na opravljeno analizo ključa za razporejanje stroška premoženjskega zavarovanja pa lahko povemo, da ni čisto tako. Ugotovili smo pomanjkanje ažuriranosti ključa, zato se v tem primeru ne moremo čisto strinjati s povedanim. Knjiženje sicer poteka ob prejemu računov, pri čemer se dosledno preverja skladnost s pogodbami in zavarovalnimi policami. Zaradi jasno opredeljenih internih postopkov sogovornik ne zaznava večjih težav pri obravnavi teh stroškov, največji poudarek pa namenjajo pravilni časovni razmejitvi – zlasti pri večletnih policah. Zatrjuje tudi, da notranje kontrole dodatno prispevajo k visoki stopnji točnosti in skladnosti knjiženj. Zaposleni se redno izobražujejo, kar omogoča stalno strokovno rast in zmanjšuje tveganje za napake, vendar nam sogovornik B tega ni zagotovil, zaznali smo njegovo zaskrbljenost nad tem. Sogovornik več kot očitno ne pozna skrbi knjigovodij. Stroški zavarovanj predstavljajo pomemben element finančnega načrtovanja in priprave proračunov. Podjetje izvaja redne analize na podlagi podatkov in pričakovanih trendov, kar omogoča natančnejše napovedovanje obveznosti ter izbiro optimalnih zavarovalnih produktov. Sogovornik A je poudaril, da takšno spremljanje bistveno pripomore k obvladovanju finančnih tveganj, optimizaciji stroškov ter zagotavljanju kakovostnih podatkov za strateške odločitve. Posebno pozornost namenjajo tudi zavarovanju terjatev, ki ga prepoznavajo kot ključen mehanizem za zaščito pred tveganjem neplačil. Sistematično spremljanje na tem področju izboljšuje upravljanje denarnih tokov in pripomore k večji predvidljivosti prihodkov.

Sogovornik ocenjuje, da je trenutni sistem učinkovit, vendar se podjetje zaveda pomena nenehnega izboljševanja. V prihodnosti načrtujejo dodatno digitalizacijo procesov ter uvedbo naprednejših analitičnih orodij, s katerimi želijo še okrepiti preglednost, odzivnost in strateško uporabnost informacij. Čeprav nadzorni mehanizmi in digitalizacija zmanjšujejo možnost napak, ostaja ključno, da vodilni v finančah dobro razumejo operativne procese in podpirajo kontinuirano strokovno rast knjigovodij. Le s celostnim pristopom in boljšim sodelovanjem med ravnmi je mogoče zagotoviti trajno natančnost ter skladnost računovodskih informacij. Na podlagi intervjuja ocenjujemo, da vodja financ v podjetju pri obravnavi stroškov zavarovanj razmišlja predvsem z vidika managementa, ne pa z računovodskega oziroma operativnega vidika. Njegov pristop je usmerjen predvsem v strateško načrtovanje, nadzor in optimizacijo stroškov na agregirani ravni, pri čemer pa mu primanjkuje neposrednega vpogleda v vsakodnevne izzive, s katerimi se srečujejo knjigovodje pri dejanskem evidentiranju teh stroškov. Posledično nima zadostnega občutka za kompleksnost operativnih nalog, kot so pravilna razmejitev stroškov, izbira ustreznih kontov in tolmačenje zavarovalnih pogojev, kar lahko vpliva na kakovost notranjega nadzora in natančnost računovodskih evidenc.

Na podlagi izvedenega intervjuja s sogovornikom B, ki opravlja delo knjigovodje v proizvodnem podjetju, ugotavljamo, da se ta zaveda pomena natančnega evidentiranja stroškov zavarovanj za zagotavljanje realne in pregledne finančne slike podjetja. Poudaril je, da zavarovanja ne predstavljajo zgolj stroška, temveč pomembno orodje za zaščito podjetja pred poslovnimi tveganji. Knjiženje tovrstnih stroškov ima neposreden vpliv na višino poslovnih stroškov in s tem na poslovni rezultat podjetja. Sogovornik B je pojasnil, da se ob prejemu računa za zavarovanje preveri njegova skladnost s pogodbo ter da se stroški knjižijo na ustrezen analitični konto. V primeru letnih polic se izvaja časovno razmejevanje, vendar sogovornik pri tem pogosto potrebuje dodatno strokovno pomoč, saj nima dovolj izkušenj in znanja s tega področja, kar tudi sam priznava. Njegovo delo je bilo doslej usmerjeno predvsem v materialno knjigovodstvo, zato še ne deluje povsem samostojno pri obravnavi zavarovalnih poslov. Kot največje izzive navaja pravilno izbiro konta in izvedbo časovne razmejitve, kjer se redno posvetuje z izkušenejšimi sodelavci. Poudaril je, da se pri obravnavi stroškov zavarovanj dosledno upoštevajo standardi in interni akti podjetja, ki določajo postopke in kriterije za pravilno evidentiranje. Na podlagi intervjuja je mogoče zaključiti, da je vloga knjigovodje pri obravnavi stroškov zavarovanj pomembna, vendar pa omejena z vidika strokovnega znanja in razpoložljivega časa, kar v praksi lahko vpliva na kakovost analize in optimizacije tovrstnih stroškov. Za izboljšanje kakovosti dela na področju evidentiranja stroškov zavarovanj ter za večjo samostojnost pri obravnavi zahtevnejših računovodskih primerov predlagamo redna strokovna izobraževanja zaposlenih v knjigovodstvu. Poseben poudarek naj bo namenjen poglobljanju znanja s področja časovnega razmejevanja stroškov, izbire ustreznih kontov ter davčni vidik. Poleg tega je priporočljivo okrepiti poznavanje aktualne davčne zakonodaje, saj pravilna obravnava zavarovalnih premij in morebitnih izplačil zavarovalnin pogosto vključuje tudi davčne vidike. Sistematično usposabljanje bi zaposlenim omogočilo večjo samozavest pri

samostojnem odločanju in pripomoglo k doslednemu upoštevanju zakonskih zahtev ter notranjih aktov podjetja, kar je z vidika računovodenja ključnega pomena.

Kljub učinkovito vzpostavljenemu sistemu spremljanja stroškov zavarovanj pa intervju s sogovornikom A razkriva tudi določeno vrzel, o kateri smo lahko razmišljali šele z opravljenim intervjujem s sogovornikom B, in sicer omejeno poznavanje operativnega računovodstva s strani vodje financ ter podcenjevanje zahtevnosti in širine znanja, ki ga pri vsakodnevem delu potrebujejo knjigovodje. Takšna nepovezanost med strateško in operativno ravno računovodstva lahko predstavlja tveganje za napačno razumevanje konkretnih postopkov knjiženja, kar posledično ogroža pravilnost evidentiranja stroškov predvsem pri kompleksnejših primerih, kot so časovne razmejitve ali obravnava zavarovalnin.

4.10 Ugotovitve in priporočila

Pomembno je omeniti, da kljub prednostim, ki jih ta ključ prinaša, obstajajo določene omejitve, povezane z njegovo natančnostjo in ažurnostjo. Ključ, ki ga uporablja podjetje, se uporablja najmanj deset let. Ključ, ki temelji na površini, ni točen, saj se je izbrano podjetje bistveno razširilo. V letu 2022 so se zgodile dograditve prostorov, in tega ni zavedenega in upoštevanega v obstoječi razdelitvi stroškov. Če se ključ ne posodablja redno in ne odraža sprememb v površini ali funkcionalni rabi prostorov, se lahko pojavijo netočnosti pri razporeditvi stroškov premoženjskega zavarovanja. Posledično lahko to vpliva na nepravilno obremenitev stroškovnih mest, kar vodi do napačnih odločitev in morebitnih napak pri računovodskem poročanju. Zato je priporočljivo, da podjetje redno preverja in posodablja podatke o površinah ter prilagodi ključ v skladu z morebitnimi spremembami v fizičnih lastnostih podjetja. To bo zagotovilo, da razporeditev stroškov vedno odraža dejansko stanje, in omogočilo pravilno analizo stroškovne učinkovitosti po posameznih oddelkih. Pravilna razporeditev ključa po stroškovnih mestih bi bila takšna, kot jo prikazujemo v tabeli 5. Izvedli smo preračun deležev glede na povečano površino podjetja.

Tabela 5: Ažuriran ključ za premoženjsko zavarovanje v izbranem podjetju

Stroškovno mesto	Površina (m²)	Odstotek
Proizvodnja	3661,5	46,53 %
Režija	1799,7	22,87 %
Skladišče materiala	1163	14,78 %
Skladišče gotovih izdelkov	333,7	4,24 %
RKP	176,5	2,24 %
Razvoj	173,8	2,21 %
Konstrukcija	122,1	1,55 %
Tehnologija	102,8	1,31 %
Vzdrževanje	97,4	1,24 %

se nadaljuje

Tabela 5: Ažuriran ključ za premoženjsko zavarovanje v izbranem podjetju (nad.)

Stroškovno mesto	Površina (m²)	Odstotek
QS	91,4	1,16 %
Proizvodnja – režija	64,3	0,82 %
Servis	48,6	0,62 %
Vhodna kontrola	18,5	0,24 %
Ekologija in VZD	15,7	0,20 %
Skupna vsota	7869	100 %

Vir: lastno delo.

Naslednja ugotovitev se nanaša na dejstvo, da so zaloge vključene v ključ za premoženjsko zavarovanje, kar pomeni, da so se stroški zavarovanja zalog knjižili po identičnem ključu, kot se uporablja za razporeditev drugih stroškov premoženjskega zavarovanja (npr. površina prostorov). Takšen pristop lahko povzroči nerealni prikaz stroškov po posameznih stroškovnih mestih, saj se stroški zavarovanja zalog ne upoštevajo v skladu z njihovo dejansko vrednostjo ali obsegom. Zaloge, ki so lahko pomemben del premoženja podjetja, bi morale biti obravnavane ločeno, saj njihova vrednost ni neposredno odvisna od površine prostora, ampak od količine in vrednosti zalog, ki jih posamezna stroškovna mesta hranijo. Zaradi tega lahko nastanejo izkrivljeni prikazi stroškov zavarovanja, saj se stroški zavarovanja zalog napačno porazdelijo med stroškovna mesta, kar vodi do napačnih računovodskih analiz in odločitev. Za zagotovitev natančne in pravične razporeditve stroškov bi bilo priporočljivo ločiti stroške zavarovanja zalog od drugih premoženjskih zavarovanj in jih razporediti na podlagi dejanske vrednosti zalog, ki jih posamezna stroškovna mesta držijo.

Ena od zaznanih slabosti v poslovanju podjetja je centralizacija vseh zavarovalnih pogodb pri eni sami zavarovalnici, kot ga ima naše izbrano podjetje. Takšna praksa predstavlja pomembno poslovno tveganje z več vidikov. Prvič, podjetje se s tem odpove možnosti primerjalne analize ponudb drugih zavarovalnic, kar lahko vodi do višjih stroškov zavarovanja in manj ugodnih pogojev. Drugič, odvisnost od enega ponudnika zmanjšuje pogajalsko moč podjetja ter omejuje možnosti prilagoditev in optimizacije zavarovalnega portfelja. Dodatno tveganje predstavlja morebitno poslabšanje poslovnega odnosa ali kakovosti storitev s strani izbranega zavarovalca. V takšnem primeru podjetje nima vzpostavljenih alternativnih kanalov za hitro in učinkovito preusmeritev zavarovalnih poslov, kar lahko negativno vpliva na njegovo likvidnost in obvladovanje tveganj. Z vidika upravljanja s tveganji in zagotavljanja dolgoročne finančne stabilnosti bi bilo zato priporočljivo razmisliti o razpršitvi zavarovalnih poslov med več ponudnikov. Takšen pristop omogoča večjo fleksibilnost, konkurenčnejše pogoje in zmanjšuje izpostavljenost operativnim tveganjem. Je pa res, da se je podjetje odločilo za to zavarovalnico zato, ker je ob pogajanjih ob sklenitvi vseh zavarovanj postavilo zelo ugodno ceno zavarovanj v primerjavi z drugimi.

Ena od ključnih ugotovitev v okviru analize obvladovanja stroškov zavarovanj v podjetju je tudi ta, da podjetje ne beleži podatkov o tem, koliko škode je bilo pokrite za posamezne vrste zavarovanj, niti ne spremlja, ali so višine zavarovalnih premij smiselne v primerjavi z dejanskimi tveganji in škodnimi dogodki. Ta pomanjkljivost ima lahko dolgoročne posledice na učinkovitost upravljanja zavarovanj in na pravilno porazdelitev stroškov v podjetju. Podjetje trenutno nima ustrezno vzpostavljenega sistema za sledenje škodam, ki jih posamezne vrste zavarovanj krijejo. To pomeni, da ni pravih podatkov o pogostosti ali višinah škodnih zahtevkov v zvezi z različnimi vrstami zavarovanj, kot so nezgodna zavarovanja, zavarovanje odgovornosti ali premoženjska zavarovanja. Takšna evidenca je ključnega pomena za oceno ustreznosti zavarovalnih polic ter za prepoznavanje morebitnih tveganj, ki jih zavarovanje ne pokriva v zadostni meri. Brez podrobne evidence o škodah podjetje nima vpogleda v dejansko učinkovitost svojih zavarovanj. Če podjetje pogosto izplačuje škode v zvezi z odgovornostjo, to pomeni, da je morda treba povečati premijo za odgovornostno zavarovanje ali prilagoditi vrsto kritja. Prav tako je možno, da so določena zavarovanja preplačana glede na realno tveganje, kar vodi v neustrezno porazdelitev stroškov in neoptimalno obvladovanje zavarovalnih premij. Druga ugotovitev je, da podjetje ne spremlja, ali so višine zavarovalnih premij smiselne glede na dejansko izpostavljenost podjetja določenim tveganjem. Premije zavarovanj se običajno določijo na podlagi splošnih dejavnikov, kot so vrsta zavarovanja, vrednost premoženja ali število zaposlenih, vendar brez analize preteklih škodnih dogodkov in dejanskega tveganja lahko vodi do neoptimalnega določanja premij. Če premije niso smiselno nastavljene, se lahko podjetje sooči z visokimi stroški zavarovanj, ki ne ustrezajo realnim potrebam, ali pa so lahko premije prenizke, kar povečuje tveganje za podjetje v primeru škodnega dogodka. Podjetje bi moralo redno izvajati analize tveganj in spremljati škodne dogodke, da bi lahko ustrezno prilagodilo višino zavarovalnih premij. Takšne analize bi omogočile natančnejšo določitev zavarovalnih kritij in s tem optimizacijo stroškov zavarovanj. S tem bi podjetje zagotovilo, da so zavarovanja, ki jih ima sklenjena, v skladu z njegovimi dejanskimi potrebami in da so stroški zavarovanj pravično porazdeljeni med različna stroškovna mesta.

Pri analitičnem pregledu kontov stroškov zavarovanj in pregledu internih zavarovalnih polic smo ugotovili še naslednje: izbrano podjetje v času našega raziskovanja ni imelo sklenjenega kibernetkega zavarovanja. To lahko predstavlja resno poslovno tveganje, ki lahko negativno vpliva na varnost podatkov, poslovni ugled ter konec koncev finančno stabilnost podjetja. Glede na to, da izbrano podjetje posluje v elektroindustriji z globalno prisotnostjo in razvejano dobavno verigo, vsakodnevno upravlja z velikimi količinami podatkov – tako tehničnih, osebnih kot poslovnih. V primeru vdora lahko pride do izgube podatkov, prekinitve proizvodnje, kraje intelektualne lastnine ali celo do kršitve predpisov o varstvu osebnih podatkov. To lahko vodi do visokih kazni, izgube zaupanja ključnih kupcev in dolgoročno škodo za blagovno znamko podjetja. Poleg finančnih posledic pa nezavarovanost kaže tudi na pomanjkanje celostnega pristopa k informacijski varnosti. Danes namreč številna podjetja kot pogoj za sodelovanje zahtevajo dokazila o ustrezni kibernetki zaščiti. S tem naše izbrano podjetje tvega izgubo poslovnih priložnosti. Pri

vzpostavljanju ustrezne informacijske varnosti igrajo pomembno vlogo tudi mednarodni standardi, kot je ISO/IEC 27001:2022, ki določa zahteve za vzpostavitev sistema upravljanja varovanja informacij. Brez kibernetkega zavarovanja izbrano podjetje ne le da ni finančno zaščiteno pred stroški v primeru napada, temveč tudi ne izpolnjuje temeljnih pogojev sodobnega obvladovanja tveganj.

Za izboljšanje upravljanja zavarovalnih poslov v podjetju priporočamo uvedbo naslednjih ukrepov: prvič, podjetje naj vzpostavi sistematično evidenco škodnih zahtevkov po vrstah zavarovanj, kar bo omogočilo boljši pregled nad preteklimi dogodki ter podlago za analizo in prilagajanje zavarovalnih polic. Drugič, treba je redno izvajati analizo višine zavarovalnih premij glede na dejanska poslovna tveganja in potrebe podjetja, pri čemer naj se upošteva tudi zgodovina škodnih dogodkov. Tretji ukrep vključuje optimizacijo zavarovalnih kritij, kar pomeni, da je na podlagi opravljene analize smiselno prilagoditi vrsto, obseg in višino zavarovanj, da bodo ta stroškovno učinkovita in hkrati zadostna za ustrezno zaščito podjetja. S temi ukrepi bo podjetje lahko zagotovilo, da so njegova zavarovanja ustrezna, stroški pa bodo pravično in učinkovito porazdeljeni.

V okviru raziskovanja zavarovalnih praks in pogojev za zavarovanje podjetij smo na štiri večje zavarovalnice v Sloveniji naslovili dopis z vprašanji glede splošnih pogojev za zavarovanje pravnih oseb, pravil sklepanja poslov ter kriterijev, ki vplivajo na določitev višine zavarovalnih premij. Kljub jasno oblikovanemu in vsebinsko relevantnemu povpraševanju s poudarkom na poslovnem interesu podjetja do zaključka pisanja nismo prejeli odgovora s strani nobene od teh zavarovalnic. Takšna neodzivnost kaže na pomanjkanje transparentnosti in odprtosti do potencialnih poslovnih strank, kar lahko predstavlja dodatno oviro za podjetja pri iskanju optimalnih zavarovalnih rešitev. Prav tako to otežuje primerjalno analizo ponudb in zmanjšuje možnosti za informirano odločanje na področju obvladovanja tveganj in stroškov, povezanih z zavarovanjem.

5 SKLEP

Zavarovanja kot del celostnega upravljanja tveganj predstavljajo pomemben instrument zaščite premoženja, prihodkov, poslovanja in podatkov podjetja. V magistrskem delu smo obravnavali različne vrste zavarovanj, ki so pomembna z vidika poslovanja podjetij, s poudarkom na računovodskem razumevanju pravilnosti informacij. Namen magistrskega dela je bil preučiti pravilnost evidentiranja stroškov, povezanih z različnimi oblikami zavarovanj. Poseben poudarek smo namenili izbranemu podjetju, ki predstavlja tipičnega predstavnika tehnološko usmerjenih podjetij, močno odvisnih od digitalizacije in varnosti informacijskih sistemov. Stroški zavarovanj predstavljajo pomemben in pogosto spregledan del stroškovne strukture podjetja, saj neposredno vplivajo tako na poslovni rezultat kot na obvladovanje finančnih tveganj. Učinkovito evidentiranje, spremljanje in analiziranje teh stroškov je ključno za zagotavljanje preglednosti, pravilnosti računovodskih izkazov ter za strateško odločanje pri izbiri ustreznih zavarovalnih produktov. Ugotavljamo, da sta

natančna razmejitev stroškov in razumevanje zavarovalnih pogojev nujna za pravilno računovodsko obravnavo, pri čemer ima operativna raven računovodstva osrednjo vlogo. V podjetjih, kjer so vzpostavljeni jasni postopki, notranje kontrole in sodelovanje med različnimi ravnmi zaposlenih, so ti procesi učinkoviti. Kljub temu ostajajo izzivi, zlasti v povezavi z razumevanjem kompleksnosti zavarovanj s strani managementa, ki pogosto ne pozna podrobnosti operativnih računovodskih nalog. Zato priporočamo nadaljnjo krepitev sodelovanja med vodstvom in knjigovodstvom ter vlaganje v izobraževanja, ki bodo omogočila še večjo strokovnost, natančnost in skladnost z zakonodajo pri obravnavi stroškov zavarovanj. Poleg tega smo med raziskovanjem naleteli tudi na določene pomanjkljivosti pri pravilnem računovodenju stroškov zavarovanj, ki kažejo na potrebo po dodatnem nadzoru in usklajevanju računovodskih politik z dejanskimi zavarovalnimi pogodбами.

Zavarovalni stroški sami po sebi niso zgolj strošek, temveč so naložba v odpornost podjetja. V sodobnem poslovnem okolju, zaznamovanem z negotovostjo, hitrimi tehnološkimi spremembami in kompleksnimi tveganji, postajajo smiselno izbrana zavarovanja nepogrešljiv del trajnostnega razvoja podjetja. Podjetje, ki se zaveda pomena preventivne zaščite pred različnimi vrstami tveganj, gradi trdnejše temelje za dolgoročno uspešnost in stabilnost poslovanja. Zavarovanja ne predstavljajo le pasivne oblike zaščite, temveč delujejo kot aktivni mehanizem upravljanja tveganj. S tem ko podjetje prepozna relevantna tveganja in z njimi ustrezno zavaruje ključna sredstva, povečuje svojo odpornost na zunanje dejavnike. Poleg finančne zaščite pa zavarovalna politika pozitivno vpliva tudi na boniteto podjetja, njegovo kredibilnost pri investitorjih ter zaupanje poslovnih partnerjev. Pomembno je, da podjetja ne pristopajo k zavarovanjem zgolj kot k obveznemu strošku, temveč kot k strateški odločitvi. Smiselno izbrana zavarovanja – podprta z ustrezno analizo tveganj, poglobljenim razumevanjem zavarovalnih pogojev ter usklajenostjo z računovodskimi politikami – omogočajo optimalno zaščito ob razmeroma nizkem deležu v skupnih stroških. Še več, učinkovita kombinacija notranjih varnostnih ukrepov in ustreznih zavarovanj pogosto omogoča nižje premije, višje kritje ter boljše pogajalske pogoje. Izpostaviti velja tudi vlogo računovodstva, ki z natančnim spremljanjem in evidentiranjem stroškov zavarovanj ter razmejitvami med obdobji in vrstami zavarovanj omogoča transparenten in zanesljiv vpogled v stroškovno učinkovitost teh odločitev. V povezavi z managementom in zavarovalno stroko tako računovodstvo deluje kot vezni člen pri zagotavljanju, da zavarovalna politika podjetja ni zgolj administrativna obveznost, temveč prispevek k celostni poslovni strategiji. Zato lahko zaključimo, da so smiselna in premišljeno izbrana zavarovanja ključni element uspeha podjetja. Ne le kot zaščita pred morebitnimi izgubami, temveč kot orodje za zagotavljanje kontinuitete poslovanja, varovanja interesa deležnikov ter utrjevanja konkurenčne prednosti na trgu.

SEZNAM KLJUČNE LITERATURE

1. Čadež, S. in Hočevar, M. (2008). *Stroškovno računovodstvo*. Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.

2. Hočevar, M., Igličar, A. in Zaman Groff, M. (2002). *Osnove računovodstva* (2. dop. izd.). Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.
3. Kaplan, R. S. (1994). *Management accounting* (1984–1994): Development of new practice and theory. *Management Accounting Research*, 5(3–4), 247–260. <https://doi.org/10.1006/mare.1994.1015>
4. Rejda, G. E. in McNamara, J. M. (2014). *Principles of risk management and insurance*. Pearson Education India.
5. Turk, I., Kavčič, S. in Kokotec-Novak, M. (1998). *Poslovodno računovodstvo* (2. izd.). Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.

LITERATURA IN VIRI

1. Agencija za zavarovalni nadzor – AZN. (brez datuma). *Vrste zavarovanj*. <https://www.a-zn.si/potrosniki/zavarovanja/vrste-zavarovanj>
2. Akbulaev, N., Mammadov, I. in Aliyev, V. (2020). Economic impact of COVID-19. *Sylwan*, 164(5), 1–14.
3. Artnik, L. (2016). Brez pričakovanega plačila ni načrtovanega denarnega toka, sledi lahko celo insolventnost. *Finance*, 38.
4. Breznikar, P. (2009, 1. marec). *Zavarovanje proizvajalčeve odgovornosti za izdelke je postalo eno ključnih zavarovanj za vsa proizvodna podjetja, del nevarnosti pa prevzemajo tudi trgovska podjetja*. <https://www.finance.si/finance/zavarovanje-proizvajalceve-odgovornosti-za-izdelke-je-postalo-eno-kljucnih-zavarovanj-za-vsa-proizvodna-podjetja-del-nevarnosti-pa-prevzemajo-tudi-trgovska-podjetja/a/239507>
5. Brookfield, D. (2018). Risk and organizational effectiveness: The role of accounting systems as a managerial process. *Journal of Organizational Effectiveness: People and Performance*, 5(2), 110–123.
6. Cummins, J. D. in Venard, B. (2008). *Handbook of International Insurance: Between Global Dynamics and Local Contingencies*. Springer.
7. Davčna uprava Republike Slovenije. (2007). *Davčna obravnava premij rizičnega življenjskega zavarovanja in naložbenega življenjskega zavarovanja, Pojasnilo DURS, št 4200-218/2007, 26. 9. 2007*. https://www.racunovodstvo.net/pojasnila/3961/davcna-obravnavna-premij-rizicnega-zivljenskega-zavarovanja-in-nalozbenega-zivljenskega-zavarovanja-pojasnilo-durs-st-4200-218-2007-26-9-2007?utm_source=c
8. Direktiva (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o ukrepih za visoko skupno raven varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Uniji. *Uradni list EU*, L 194/1.
9. Doherty, N. A. (1985). *Corporate Risk Managment*. McGraw-Hill Book Company.
10. Drury, C. (2021). *Management and cost accounting* (11. izd.). Cengage.

11. Finančna uprava Republike Slovenije. (brez datuma). *Davek od prometa zavarovalnih poslov* https://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/davek_od_prometa_zavarovalnih_poslov/?utm_source
12. Generali. (brez datuma a). *Strojelomno zavarovanje*. <https://www.generali.si/zavarovanje/premozenje/strojelomno-zavarovanje#page-top>
13. Generali. (brez datuma b). *Požarno zavarovanje*. <https://www.generali.si/zavarovanje/premozenje/pozarno-zavarovanje#page-top>
14. Generali. (brez datuma c). *Zavarovanje nevarnosti vloma in ropa*. <https://www.generali.si/zavarovanje/premozenje/zavarovanje-nevarnosti-vloma-in-ropa#page-top>
15. Generali. (brez datuma d). *Zavarovanje stekla*. <https://www.generali.si/zavarovanje/premozenje/zavarovanje-stekla#page-top>
16. Gospodarska zbornica Slovenije. (2023). *Arhiv: »Cyber Risk Insurance« ali zavarovanje kibernetске zaščite*. <https://zzps.gzs.si/Novice/ArticleId/87206/cyber-risk-insurance-ali-zavarovanje-kibernetске-zascite>
17. Gospodarska zbornica Slovenije. (2024). *Zavarovanja kot dodatek k plači in motivacija za zaposlene*. https://zzps.gzs.si/Novice/ArticleId/88906/zavarovanja-kot-dodatek-k-placi-in-motivacija-za-zaposlene?utm_source=
18. Gospodarska zbornica Slovenije. (brez datuma). *Kratek vodnik po poslovnih zavarovanjih za mala in srednje velika podjetja*. <https://zzps.gzs.si/Novice/ArticleId/88401/kratek-vodnik-po-poslovnih-zavarovanjih-za-mala-in-srednje-velika-podjetja>
19. Hočevār, M. (2002). *Planiranje in kontrola poslovanja* (3. izd.). Ekonomska fakulteta.
20. Iglīčār, A. in Hočevār, M. (1997). *Računovodstvo za managerje*. Gospodarski vestnik.
21. Ivanjko, Š. (1999). *Uvod v zavarovalno pravo*. Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani.
22. Ivanjko, Š., Ivanjko, S., Ivanjko, L. in Ihanec, K. (1999). *ABC zavarovalništva s praktičnimi primeri*. Založba Kapital.
23. Izbrano podjetje. (2025). *Intranet*. Izbrano podjetje.
24. Jorion, P. (2001). *Value at Risk. The new benchmark for managing financial risk*: McGraw-Hill.
25. Kodrič, M. (2009). *Bonitete od A(vtomobila) do Ž(ivljenjskega zavarovanja) na praktičen način*. https://www.lrf-pomurje.si/wp-content/uploads/2020/02/BONITETE-od-Avtomobila-do-%C5%BDivljenjskega-zavarovanja-gradivo-iz-izobra%C5%BEevanja.pdf?utm_source=
26. Merkhofer, M. W. (1987). *Decision Science and Social Risk Management*. Reidel Publishing Company.
27. Ministrstvo za finance. (2021). *Zavarovalništvo*. <https://www.gov.si/teme/zavarovalnistvo>
28. Mušič Bajuk, A. (2018). Računovodska obravnava prejetih zavarovalnin zaradi nastale škode. *IKS: digitalna revija za računovodstvo, davščine in finance*, 2018(90), 73–79.
29. Nissim, D. (2010). *Analysis and valuation of insurance companies*. Center for Excellence in Accounting and Security Analysis.

30. Njegomir, V. in Marović, B. (2012). Contemporary Trends in the Global Insurance Industry. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 44, 134–142.
31. Pavliha, M. (2000). *Zavarovalno pravo*. Gospodarski vestnik.
32. Pokojninska družba A. (brez datuma). *Edinstvena davčna olajšava*. https://www.pokojninskad-a.si/varcevanje/dodatno-pokojninsko-zavarovanje-davcna-olajsava?utm_source=
33. Selan Voglar, M. (2007). *Izobraževalno gradivo s področja transportnih zavarovanj*. Zavarovalnica Triglav, d. d.
34. Slovenski inštitut za revizijo in Verlag Dashöfer. (2016). *PSR 3 – Stroški po vrstah, mestih in nosilcih*. <https://www.dara.si/33/psr-3-stroski-po-vrstah-mestih-in-nosilcih-uniqueidmRRWSbk196EAafnF40AQgJStqqwHWRpu7u37NYatkljKJVKR9JDScg/>
35. Slovenski računovodski standardi (SRS). *Uradni list RS*, št. 118/05, 10/06 – popr., 58/06, 112/06 – popr., 3/07, 12/08, 119/08, 1/10, 90/10 – popr., 80/11, 2/12, 64/12, 94/14, 2/15 – popr., 95/15 in 98/15.
36. Slovensko zavarovalno združenje. (brez datuma a). *Slovar zavarovalnih izrazov*. <https://www.zav-zdruzenje.si/sredisce-informacij/slovar-zavarovalnih-izrazov/?slovar=z>
37. Slovensko zavarovalno združenje. (brez datuma b). *Zavarovanje odgovornosti*. <https://www.zav-zdruzenje.si/skupine-zavarovanja/zavarovanja-odgovornosti>
38. SPIRIT Slovenija, javna agencija. (brez datuma). *Incoterms*. <https://www.izvoznookno.si/mednarodno-poslovanje/incoterms>
39. Srše, D. (2019). Zavarovanje odgovornosti članov organov vodenja in nadzora družbe. *Pravni letopis*, 33, 280–281.
40. Tolani, J. K. (2014). Cyber Liability Insurance: Mitigation of Techno Risk. *The Journal of Insurance Institute of India*, 2014, 39–45.
41. Triglav. (brez datuma a). *Strojelomno zavarovanje naprav*. <https://vsebovredn.triglav.si/dom/strojelomno-zavarovanje-naprav>
42. Triglav. (brez datuma b). *Zavarovanje premoženja*. <https://www.triglav.si/zavarovanja/poslovni/zavarovanje-premozenja>
43. Triglav. (brez datuma c). *Zavarovanje avtomobilske odgovornosti (AO)*. <https://www.triglav.si/zavarovanja/zasebni/zavarovanje-vozil/zavarovanje-avtomobila/zavarovanje-avtomobilske-odgovornosti-ao>
44. Triglav. (brez datuma d). *Zavarovanje avtomobilskega kaska*. <https://www.triglav.si/zavarovanja/poslovni/zavarovanje-vozil/zavarovanje-avtomobilskega-kaska>
45. Triglav. (brez datuma e). *Kibernetska varnost podjetja*. <https://vsebovredn.triglav.si/posel/kibernetska-varnost-podjetja>
46. Triglav. (brez datuma f). *Zavarovanje terjatev do kupcev*. <https://www.triglav.si/zavarovanja/poslovni/zavarovanje-terjatev-in-izdaja-garancij/zavarovanje-terjatev-do-kupcev>
47. Vlada Republike Slovenije. (2021, 18. marec). *Nacionalni načrt odzivanja na kibernetske odzive*. https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/URSIV/Datoteke/Dokumenti/2022-03-NOKI.pdf?utm_source=

48. Vuković, K., Kermat, S. in Juršev, U. (2020) *Zavarovanje*. <https://www.dara.si/33/zavarovanje-uniqueidmRRWSbk196EAafnF40AQgLgX4F61gYtF9jNXSO6hc5gMUHJujYdPJA>
49. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). *Uradni list RS*, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21, 18/23 – ZDU-1O, 75/23 in 102/24.
50. Zakon o informacijski varnosti (ZInfV). *Uradni list RS*, št. 30/18, 95/21, 130/22 – ZEKom-2, 18/23 – ZDU-1O in 49/23.
51. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP). *Uradni list RS*, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 33/16 – PZ-F, 41/17 – PZ-G in 45/24.
52. Zakon o varstvu pred požarom (ZVPoz). *Uradni list RS*, št. 93/07.
53. Zakon o zavarovalništvu. (ZZavar-1). *Uradni list RS*, št. 93/15, 9/19, 102/20, 48/23, 78/23 – ZZVZZ-T in 84/24 – odl. US.